

ØKONOMIPLAN (HANDLINGSPROGRAM) 2019-2022 ÅRSBUDSJETT 2019

KOMMUNESTYRETS VEDTAK PS 94/18 – 11.12.18

FORORD

Rådmannens forslag til årsbudsjett 2019 og økonomiplan for 2019-2022 presenteres samlet i dette dokumentet. Forslaget består av en driftsdel og en investeringsdel, og søker å rette fokus mot tiltak og konsekvenser for hele 4-årsperioden.

Dokumentet er delt i to deler slik:

- Hoveddel - rådmannens forslag, samt kapitlene 1-8
- Vedleggsdel – kapitel 9 med underpunkter

Formannskapet behandler forslaget til budsjett og økonomiplan den 27. november, og formannskapets innstilling behandles endelig av kommunestyret den 11. desember 2018.

Rådmannens innstilling til vedtak for økonomiplanperioden ligger først i dokumentet.

Vegårshei, 06. november 2018

Ole Petter Skjævestad
Rådmann

RÅDMANNENS MERKNAD: Kommunestyrets vedtak som fraviker fra rådmannens forslag er markert med rød skrift utover i dokumentet.

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	2
INNHALDSFORTEGNELSE	3
ÅRSBUDSJETT 2019 OG ØKONOMIPLAN 2019-2022	4
1. INNLEDNING	10
2. SAMMENDRAG OG HOVEDTREKK AV FORSLAGET	14
3. HANDLINGSROM	19
3.1. ØKT EIENDOMSSKATT I 2019.....	19
3.2. PRIVATISERING / OMKLASSIFISERING AV KOMMUNALE VEIER	19
3.3. REDUSERT ANTALL POLITIKERE I KOMMUNESTYRE OG FORMANNSKAP	21
3.4. STØTTE TIL SOGNEDIAKONSTILLING OG ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)	21
3.5. IKKE LOVPÅLAGTE TILSKUDD OG STØTTEORDNINGER.....	21
4. FORESLÅTTE ENDRINGER OG KOMMENTARER	23
5. ORGANISERING OG STYRING	29
5.1. POLITISK STRUKTUR	29
5.2. ADMINISTRATIV STRUKTUR	29
5.3. PLAN- OG STYRINGSSYSTEM	31
6. HOVEDMÅL OG FOKUSOMRÅDER	34
6.1. SAMFUNN- OG INFRASTRUKTURPERSPEKTIVET	34
6.2. BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET	35
6.3. ORGANISASJON- OG MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	36
6.4. ØKONOMIPERSPEKTIVET	36
6.5. STYRKER OG SVAKHETER – MULIGHETER OG TRUSLER.....	37
7. RAMMEBETINGELSER	38
7.1. REGJERINGENS KOMMUNEOPPLEGG	38
7.2. PROGNOSE (FORUTSETNINGER) FR KOMMUNENS GENERELLE INNTEKTER OG UTGIFTER	39
7.2.1. Skatt på inntekt og formue (skatteanslaget) pluss rammetilskudd	39
7.2.2. Andre generelle statstilskudd	40
7.2.3. Netto finansinntekter- og utgifter	40
7.2.4. Avsetninger (inkl. overføring fra drift til investering).....	41
7.2.5. Netto driftsresultat og saldering	41
8. INVESTERINGSPROGRAM 2019-2022	42
8.1. KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAMMET	44

ÅRSBUDSJETT 2019 OG ØKONOMIPLAN 2019-2022

Kommunestyrets vedtak 11.12.18 – PS 94/18

- 1) Vegårshei kommunestyre vedtar et investeringsprogram (inkl. finansiering) for planperioden lik det som fremgår av oppstillingen på side 41 i dette budsjettdokumentet fra rådmannen.

Kommunestyret fastsetter 40 år som avdragstid for låneopptak, på **kr. 41.046.000** som er lagt til grunn i finansieringsplanen for investeringsbudsjett for 2019.

- 2) Kommunestyret vedtar inntekter til fordeling i drift i samsvar med de forutsetningene og tallene som er spesifisert i rådmannens oppstilling av budsjettskjema 1A.

Rådmannen får fullmakt til å ta opp ett eller flere lån innenfor denne rammen, herunder avgjøre rentevilkårene.

Kommunestyret vedtar dessuten å ta opp inntil kr. 5 mill. i startlån for 2019.

	Kommunestyrets vedtak skjema 1 A-B (i 2019 kr.)	2018	2019	2020	2021	2022
1	Skatt på inntekt og formue	-43 332	-43 311	-43 614	-43 919	-44 226
2	Ordinært rammetilskudd	-93 914	-97 404	-98 086	-98 773	-99 464
3	Skatt på eiendom	-6 008	-6 510	-6 640	-6 773	-6 908
5	Andre generelle statstilskudd:					
	5.1 Kompensasjonstilskudd sykehjem/omsorgsboliger	-450	-458	-463	-470	-460
	5.2 Rentekompensasjon skoleanlegg	-49	-51	-51	-49	-38
	5.2.Rentekompensasjon skole - ny ordning	-91	-109	-127	-151	-151
	5.4 Tilskudd ressurskrevende tjenester	-3 912	-2 918	-2 918	-2 918	-2 918
	5.5 Integreringstilskudd flyktninger	-13 674	-12 076	-7 702	-3 930	-1 287
	5.6 Momskompensasjon fra driftsutgifter	-2 800	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
6	Sum frie disponible inntekter	-164 230	-165 737	-162 501	-159 883	-158 352
7	Renteinntekter og utbytte	-5 895	-5 717	-5 892	-6 122	-6 203
	7.1 Renteinnt. fra langsiktige plasseringer (utviklingsfondet)	-126	-77	-88	-110	-110
	7.2 Renteinnt. fra kortsiktig likviditet	-134	-138	-160	-200	-200
	7.3 Renteinnt. fra formidlingslån/startlån	-750	-747	-889	-1 057	-1 138
	7.4 Utbytteinntekter fra Agder Energi	-4 885	-4 755	-4 755	-4 755	-4 755
8	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 537	5 172	6 449	7 247	7 055
	8.1 Renteutgifter på eksisterende gjeld (ekskl. formidl.lån)	3 330	3 304	3 677	4 004	3 702
	8.2 Renteutgifter på ny gjeld (inkl. låneramme for 19)	464	1010	1 755	2 036	2 050
	8.3 Renteutg. på formidlingslån/startlån	880	887	1 049	1 217	1 303
	8.4 Ref.DDØ kommuner andel renter datainv.	-137	-29	-32	-10	0
9	Avdrag på lån	7 729	8 749	10 155	10 951	11 753
	9.1 Avdrag på eksisterende gjeld	10 523	10 525	10 504	10 482	10 346
	9.2 Avdrag på ny gjeld	580	690	1 716	1 850	1 856
	9.3 Ref.DDØ kommuner andel avdrag datainv.	-3 374	-2 466	-2 065	-1 381	-449
10	Netto finansinntekter/-utgifter	6 371	8 198	10 682	12 076	12 605
11	Til dekning av tidl. års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0
12	Til ubundne avsetninger (disp.fond)	1 889	1 795	2322	1 436	1 295
	Til ubundne avsetninger (disp.fond flyktninger)	0	0	0	0	0
13	Til bundne avsetninger	0	0	0	0	0
14	Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0	0
15	Bruk av ubundne avsetninger (disp.fond)	0	0	0	0	0
	Bruk av ubundne avsetninger (disp.fond flyktninger)	0	-300	0	-1 200	-2 600
16	Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0
17	Netto avsetninger	1 889	1 495	2322	236	-1 305
18	Overført til investeringsbudsjettet	580	615	635	655	675
	18.1 Finansiering av egenkap.tilskudd i KLP	580	615	635	655	675
20	Til fordeling drift ("kaka")	-155 390	-155 423	-148 832	-146 916	-146 377
20	Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	155 390	155 423	148 832	146 916	146 377
21	Merforbruk (+)/mindreforbruk (-), lik 0 i budsjettssaldering	0	0	0	0	0

Rådmannen foreslår nettorammer for de ulike enhetene (rammeområdene, inkl. ufordelte fellesutgifter) slik som følger av oppstillingen i budsjettskjema 1 B nedenfor.

		2018	2019	2020	2021	2022
19	Fellesutg. som fordeles i løpet av året	3 918	3 596	3 596	3 596	3 596
10	Politisk aktivitet	1 682	1 752	1 647	1 701	1 651
11	Rådmanns stab	13 608	16 564	16 677	16 725	16 760
12	Tilskuddsordninger	12 978	11 194	11 809	11 482	11 759
13	Enhet for IKT	3 257	0	0	0	0
21	Vegårshei skule, SFO og PPT	31 778	32 218	31 963	31 613	31 613
27	Myra og Ubergsmoen barnehager	6 380	6 680	6 455	6 455	6 455
34	NAV/sosiale tjenester	24 035	21 987	17 892	16 988	16 221
35	VBO og åpen omsorg (ny sammenslått enhet fra 1.1.2018)	50 226	50 867	50 402	50 494	50 494
62	Teknisk drift	7 328	10 465	8 391	7 862	7 828
70	Stillingsbank	200	100	0	0	0
	Sum fordelt til drift	155 390	155 423	148 832	146 916	146 377

Endringer i årsbudsjettet, som innebærer andre rammer mellom enhetene (rammeområdene) enn det som følger av kommunestyret opprinnelige budsjettvedtak, kan bare godkjennes av kommunestyret. Et unntak gjelder for fordeling av midler fra rammeområdet 19 Fellesutgifter. Rådmannen har her fullmakt gjennom året til å fordele midler ut på de andre rammeområdene.

Kommunestyret vedtar slik skatteutskrivning og følgende endringer i avgifts- og egenbetalingssatser som grunnlag for rammene i årsbudsjettet 2019:

- 3) Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum for inntektsåret 2019.
- 4) Eiendomsskatt
 - a) Hjemmel for utskrivning av eiendomsskatt: Eiendomsskatteloven §§ 2 og 3
 - b) Eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt på verk og bruk og annen næringseiendom holdes uendret på 4 o/oo for 2019
 - c) Eiendomsskatt skrives ut for bolig- og fritidseiendommer på grunnlag av formuesgrunnlag og kommunale takster
 - d) Bunnfradrag foreslås uendret, dvs.: kr. 0
 - e) Eiendomsskatten for 2019 skal skrives ut sammen med kommunale avgifter i 3 terminer
 - f) Skattevedtekter: Jfr. eiendomsskatteloven § 10
- 5) Avgifts- og egenbetalingssatser blir fastsatt / endret slik:
(Kommunestyret presiserer at uendret betyr *nominelt* uendret, dvs. samme sats som i 2018 uten noen indeksregulering eller generell kompensasjon / økning for pris- og kostnadsvekst. Endringene i satser / priser gjelder med virkning f.o.m. årsskiftet 2018 / 19 hvis ikke annet er spesielt oppgitt)

a) Kommunale avgifter:

Alle beløp ekskl. mva.	2018	Økning	2019
Feiing:			
Feieavgift	500,-	-48 %	260,-
Ekstra pipe/pipeløp	500,-	-48 %	260,-
<i>Note til feieravgiften: Fra og med 2019 iverksettes nye feierordning i hht ny forskrift om brannforebygging. Dette betyr behovsprøvd feiing av både boliger og fritidsboliger.</i>			
Vann:			
Abonnementsgebyr vann - husholdning	2 269,-	0 %	2 269,-
Abonnementsgebyr vann – næring	4 539,-	0 %	4 539,-
Forbruk vann, pr. m ³ *	7,10,-	0 %	7,10,-
Avløp:			
Abonnementsgebyr avløp - husholdning	4 719,-	0 %	4 719,-
Abonnementsgebyr avløp – næring	7 037,-	0 %	7 037,-
Forbruk avløp, pr. m ³ *	15,55,-	0 %	15,55,-
Tilkopling vann/avløp:			
Tilkoplingsavgift vann	13 200,-	0 %	13 200,-
Tilkoplingsavgift kloakk	13 200,-	0 %	13 200,-
Renovasjon:			
Renovasjon helårs	3000,-	-3,34 %	2 900,-
Renovasjon fritid (ny differensiering, jfr. vedlegg 9.3.2.)	1 575,-	-3,18 %	1 525,-
Slamavgift	1 080,-	0 %	1 080,-

* Uten installert vannmåler beregnes forbruket for vann og kloakk til 1,2 m³ pr. m² bruksareal.

b) Foreldrebetalingssatsene for barnehage økes i tråd med maksimalsatsene gitt av Stortinget i statsbudsjettet 2019. (2 910,- fra 1.1.18) I forslaget til statsbudsjett for

2019 økes satsene først til 2 990 fra 01.01.2019 for deretter å øke til kr. 3 040 med virkning fra 01.08.2019. Dersom stortinget vedtar et statsbudsjett som avviker fra forslaget vil Vegårshei kommune følge maksimalsatsene i vedtatt statsbudsjett. Moderasjonssatsene for søsken holdes uendret.

- c) Foreldrebetalingssatsene for SFO-opphold holdes uendret.
 - d) Elevkontingentene for undervisning ved den interkommunale kulturskolen holdes uendret
 - e) Satsene for kjøp av måltider:
 - Middagsmat økes fra kr. 74,- til kr. 76,- pr. måltid.
 - Frokost og kveldsmat økes fra kr. 36,- til kr. 37,- pr. måltid.
 - Satsen for matombringning økes fra kr. 79 til kr. 81,- pr. porsjon.
 - f) Prisen for leie av trygghetsalarm økes fra kr.328,- til kr. 350- pr. måned.
 - Betalingssats for hjemmehjelp under 2G følger statens satser
 - Betalingssats for hjemmehjelp mellom 2 og 3 G økes fra kr.163,- til kr. 167,- pr. time.
 - Betalingssats for hjemmehjelp mellom 3 og 4 G økes fra kr.206,- til kr. 211,- pr. time.
 - Betalingssats for hjemmehjelp mellom 4 og 5 G økes fra kr.226,- til kr. 232,- pr. time.
 - Betalingssats for hjemmehjelp over 5 G økes fra kr. 249,- til kr. 255,- pr. time.
 - g) Trygghetshybler ukespris kr. 2100,-
 - Inneholder:
 - Husleie
 - Alle måltider (frokost, lunsj, middag og kvelds)
 - Sengetøy og håndklær og såpe/toalettpapir
 - Utvask etter endt opphold
 - Tillegg:
 - Evt. vask av privat tøy: kr. 30 pr. vask
 - h) Gebyrene for byggesaksbehandling økes med 50 %
 - i) Gebyr på reguleringsplaner økes med 50 %
 - j) Gebyr for utslippstillatelser økes med 50 %
 - k) Gebyr for forvaltningsoppgaver etter Matrikkelloven i Vegårshei kommune vedtas i samsvar med vedlagte "Gebyrregulativ etter Matrikkelloven i Vegårshei kommune 2019" (økning med 1,5 %) og med virkning fra 1.1.19 (vedlegg 9.3.3.).
 - l) Utleie i Vegårsheihallen for faste brukere økes med 10 % og avrundet til nærmeste runde tall
 - k) Festeavgiften for graver på kirkegårdene Vegårshei I, II og III og Espeland kirkegård, holdes uendret på kr.400,- per år. Graver festes for 10 år av gangen.
 - l) Gebyr for søknad om skjenking til enkeltanledninger holdes uendret på kr. 300,-.
- 6) Rådmannen bes fortsette å vurdere interkommunale samarbeidsløsninger der dette er hensiktsmessig for å redusere sårbarhet eller oppnå effektiviseringsgevinster.
- 7) Endringer i regjeringens statsbudsjett, som evt. får konsekvenser for budsjettet, behandles i kommunestyret ved første anledning.
- 8) Kommunestyret vedtar ellers samme regelverk og prinsipper for utmåling av priser på bestemte tjenestoområder, som praktisert ved utgangen av 2018.

Kommunestyrets vedtak:

Føringer og presiseringer:

- Det forutsettes at nye barnehagebarn tildeles plass i den barnehagen som til enhver tid har best kapasitet.
- Kommunestyret forventer at driftskostnadene i enhet for helse- og omsorg tas ned på nivå tilsvarende tildelt ramme i løpet av 2019.
- Rådmannen bes fremme søknad ovenfor Fylkesmannen som sikrer videreføring av dagens stillingsnivå på 2,2 årsverk innenfor området rus/psykiatri.

Rådmannen bes legge frem følgende saker til politisk behandling:

- Oppfølging og plan for gjennomføring av prosjekt større stillinger i helse- og omsorgs enheten, innen mai 2019.
- Plan for nedbemanning av flyktningetjenesten, innen juni 2019.
- Innføring av gratis busskort til studenter, innen mars 2019

1. INNLEDNING

Kommunestyrets bestilling / oppdrag til administrasjonen for 2019 er beskrevet i form av mål og tiltak i kommunens overordnede styringskort vedtatt av kommunestyret 06.09.18 i PS 58/18, jfr. vedlegg.

Budsjett og økonomiplandokumentet skal vise rammebetingelser og prioriteringer som ligger til grunn for å nå disse målene, og dermed løse "oppdraget". I tillegg bygger rådmannens forslag til økonomiplan (handlingsprogram) 2019-2022 og årsbudsjett for 2019 i hovedsak på vedtatt økonomiplan 2018-2021, kommuneproposisjonen 2018 og statsbudsjettet for 2019. I samsvar med kommunelovens bestemmelser skal kommuner og fylkeskommuner planlegge sin virksomhet på kort (4 år) og mellomlang (12 år) sikt, innenfor de økonomiske rammer som realistisk kan forventes. Kommuner og fylkeskommuner skal med dette sikre at velferdstilbudet på lang sikt ikke blir svekket.

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Kommunesektoren står overfor stadig økende utfordringer som begrenser dette handlingsrommet. Dette er særlig merkbart i form av økt kompleksitet og omfang i helse- og omsorgssektoren og overføring av oppgaver fra stat til kommune, og innføring av bemanningsnormer og krav til kvalitet i tjenestene. I den grad det følger penger med oppgavene oppleves dette ikke tilstrekkelig til å dekke kommunenes utgifter. I tillegg er det åpenbart at endringer regjeringen har foretatt i inntektssystemet er tilpasset behovet for å motivere eller tvinge små kommuner til sammenslåing i årene fremover, og dette rammer Vegårshei svært hardt.

Vegårshei kommune kom også i 2019 uheldig ut av kampen om midlene som fordeles gjennom statsbudsjettet. Vi fikk svak uttelling på rammetilskuddet, noe som innebærer en realnedgang for inntektene. Det samme var tilfelle i 2017 og 2018, noe som forsterker utfordringen.

Stort investeringsbehov

Vegårshei kommune har et stort investeringsbehov for å kunne tilby nåværende og fremtidige innbyggere en god infrastruktur og tidsriktige tjenester. Investeringer lånefinansieres, og renter og avdrag for disse lånene må betales over driftsbudsjettet. Vi opplever nå at summen av de investeringene vi har gjort de siste årene, og de investeringene vi har ønske og behov for i denne økonomiplanperioden legger et stort press på de midlene vi skal ha til å drifte kommunen for. Kommunestyret vedtok i budsjettvedtakene i 2016 og 2017 å disponere til sammen kr. 30 mill. av utviklingsfondet i økonomiplanperiodene (i tidsrommet 2017-2018). Dette har bidratt til å redusere rente- og avdragsbelastningen i driftsbudsjettet noe, og vi har vært i stand til å prioritere både ny ungdomsskole og nytt helsesenter. Presset på investeringsbudsjettet og låneopptak er imidlertid fortsatt stort, og det må gjøres tøffe prioriteringer for at vi skal kunne håndtere helt nødvendige investeringer i infrastruktur i økonomiplanperioden.

Innovasjon, nytenking og digitalisering

Etter mange år med krav om innsparing og små og store innsparingstiltak er vi kommet til en grense for nye og konkrete innsparingstiltak som virkelig monner innenfor dagens tjenestestruktur. Dagens driftsløsninger er i stor grad et resultat av lover og forskrifter, politiske vedtak, brukerbehov, vår praksis, kapasitet og kompetanse mm. Vi har gjennom flere år signalisert at vi har behov for å tilpasse tjenestenivået etter lommeboka, men realiteten er at vi har erfart at vi har vært nødt til å øke kvaliteten innenfor noen områder på

grunn av avvik eller krav om forsvarlighet. Kvalitet og kostnader henger tett sammen. Dette må avveies i forhold til hverandre gjennom kost- nytte analyser og risikovurderinger.

Vegårshei kommune, sammen med resten av kommunesektoren har tatt inn over seg at det vil være naivt å tro at vi skal kunne løse fremtidens oppgaver ved å håndtere dem slik vi har gjort i fortiden. Det vil derfor være et kontinuerlig behov for å tilpasse tjenesteproduksjonen til endrede rammebetingelser og arbeide målrettet med innovasjon, tjenesteutvikling og effektivisering. En sentral utfordring i tiden fremover blir å effektivisere og videreutvikle tjenestetilbudet gjennom kontinuerlige innovasjonsprosesser og innføring av ny teknologi.

Digitalisering innebærer å utnytte tilgjengelig teknologi for å gjøre tjenester enklere, bedre og mer effektive, for ansatte og innbyggere/ kunder. Digitale selvbetjeningsløsninger hvor innbyggerne kan få utført tjenester automatisk uten å måtte betjenes av personell er eksempler på digitale løsninger som nå tas i bruk i mange kommuner. Gjennom sammenslåingen av DDØ og IKT- Agder har kommunene nå et fremtidsrettet og slagkraftig verktøy for å gjennomføre dette endringsarbeidet. Digitalisering vil omfatte alle tjenesteområder, og har naturlig stor sammenheng med arbeidet med å ta i bruk trygghets- og velferdsteknologi i helse- og omsorgssektoren spesielt.

Administrasjonsutvalget har tidligere gitt rådmannen i oppdrag å presentere et forslag til ny organisering av helse- og omsorgstjenestene i kommunen, hvor rammer for den nye organiseringen skal innebære:

1. *større stillinger*, foreløpig mål er gjennomsnittlig stillingsstørrelse 75 % eller høyere
2. *sammenslåing av sykehjems- og hjemmetjenesten*

Dette arbeidet har av ulike årsaker vært mer tid- og arbeidskrevende enn rådmannen tidligere har forutsett. Vi er nå imidlertid helt i sluttfasen av prosessen. Ny enhetsleder er på plass, enhetene er slått sammen, og ny organisering av både tjenestene og arbeidet pågår for fullt.

Vi burde ikke satt i gang disse prosessene om vi ikke forventer at de skal gi gevinster i form av bedre og billigere tjenester til Vegårshei innbyggere. Som en naturlig følge av dette ble det i rådmannens budsjettforslag i fjor budsjettert med besparelser fra gevinstrealisering fra disse endringsprosessene. Det knytter seg fortsatt stor usikkerhet til størrelsen på slike gevinster på dette stadium i prosessen, der vi fortsatt befinner oss i dag. Det er imidlertid viktig å signalisere en ambisjon, og at forventningene om gevinstrealisering legger klare føringer for endringsarbeidet. Forventningene om gevinster i form av innsparinger er videreført i dette budsjettforslaget.

Konsekvenser i budsjettet av endringer i organisasjonen

Enhetene VBO og Åpen omsorg er slått sammen til den nye Enhet for helse og omsorg. Den nye helse- og omsorgsenheten vil disponere en ramme som består av samlet ramme for de to sammenslåtte enhetene.

Fusjon mellom DDØ og IKT- Agder er gjennomført. Det opereres ikke lenger med noen IKT-enhet i Vegårshei kommunes budsjett. Felles ikt- kostnader er lagt til i rammen for Rådmannens stab. Det blir heller ikke videreført noen investeringsramme for IKT i Vegårshei kommunes budsjett. Vi betjener fortsatt gjelden fra tidligere investeringer i DDØ med refusjon fra de andre kommunene, men endringen innebærer en redusert kostnad for oss på ca. kr.135.000,-. I tillegg gir fordelingsnøkkel for kostnader i IKT- Agder en besparelse på kr. 489.000,- samt en redusert programvarekostnad for enhetene på til sammen ca. 150.000,-. Samlet er det budsjettert med en besparelser som følge av sammenslåingen på 775.000,-.

Robusthet og usikkerhet

Rammene er stramme, og Vegårshei kommune må etablere en økonomisk situasjon som gir tilstrekkelig robusthet til å takle uforutsette hendelser. Rådmannen ønsker å gjøre dette ved gradvis å opparbeide en buffer. Målet på sikt må være et positivt netto driftsresultat minimum 1,75 %, selv om vårt overordnede styringskort for 2019 nøyer seg med et mål på 1,5 %. Rådmannen har ikke klart å innfri denne målsettingen i budsjettforslaget for 2019, da vi legger opp til et netto driftsresultat på kr. 2.386 mill., dvs. 1,22 %.

Rådmannen mener imidlertid dette likevel er forsvarlig da vi siden 2012 har klart å gjenoppbygge et disposisjonsfond (bufferfond) som ved utgangen av 2019 vil være 10.620 millioner. Budsjettforslaget innebærer dermed at vi avsetter mindre enn ønskelig til sparing for fremtiden, men vi unngår å måtte bruke av de oppsparte midlene.

Det eneste vi kan forutse når det gjelder uforutsette hendelser, er at de kommer...

Erfaringene vi har gjort de siste årene med hensyn til effekten av ressurskrevende brukere i pleie- og omsorgssektoren og økning av behovet for spesialpedagogisk oppfølging i skolen, synliggjør at kommunen er svært sårbar for nye og endrede behov hos innbyggerne. Rammene er for stramme til at vi klarer å håndtere større endringer i tjenestebehov hos den enkelte innbygger. Behovene på dette området vil svinge, og i øyeblikket er belastningen på noen områder i omsorgssektoren noe lavere enn for kort tid siden. Samtidig ser vi at nye behov melder seg på andre områder.

Forebygge mer - behandle mindre

Betydningen av tidlig innsats overfor barn og unge gjennom tett og kvalitativ oppfølging i barnehage og tidlig skolealder er veldokumentert som virkemiddel for å øke læringsutbytte og redusere oppfølgingsbehov senere i skoleløpet. Skolen har det siste året, blant annet gjennom innovasjonsprogrammet, hatt fokus på å legge om måten vi retter den spesialpedagogiske innsatsen slik at denne kan få større effekt, og samtidig komme flere til gode gjennom at innsatsen i større grad settes inn i klassesituasjonen, og at færre elever behøver å bli tatt ut av klassen for å få det pedagogiske tilbudet de har behov for. Vi har tro på at en slik omlegging vil være positivt både for den enkelte elev, og på sikt også kanskje bidra til en mer effektiv bruk av de spesialpedagogiske ressursene. Det er gledelig at dette målrettede arbeidet under fanen «fra IOP til TPO» (fra individuelle opplæringsplaner til tilpasset opplæring) har lyktes med å stanse veksten i behovet for spesialpedagogisk oppfølging. Rådmannen tror dette har stor positiv betydning for både skolen og elevene.

Fokus på hverdagsmestring i pleie- og omsorgstjenestene handler også i litt overført betydning om tidlig innsats. Ved å sette inn økte tverrfaglige ressurser på et tidlig stadium når hjelpebehov oppstår, og nytte disse til trening, opplæring og bruk av riktig teknologi og hjelpemidler oppnår vi at den hjelpetrengende kan utnytte sitt potensiale til å klare mest mulig selv. En slik omlegging av tjenesteytingen er innovativ, og bidrar til at den enkelte kan være herre i eget liv lengre, og til en mer effektiv ressursbruk gjennom at vi forebygger mer, og behandler mindre. Vegårshei kommune har kommet langt på vei med denne omleggingen, men mye arbeid og endring av tankesett og kultur gjenstår fortsatt.

Stramme rammer

De økonomiske rammene for enhetene i 2019 er svært stramme. Tøffe kutt som er blitt vedtatt i budsjettene de siste årene er videreført, noe som er svært krevende for enhetene når disse følges opp av nye krav til innsparing og effektivisering i 2019 og årene fremover. Samtidig opplever vi en økning i tjenestebehov og forventninger hos innbyggerne.

Det arbeides i hele organisasjonen med å tilpasse nivå og kvalitet på tjenestene til det vi har råd til. Dette vil i noen tilfeller bety reduksjoner i omfang og kvalitet på tjenestene til innbyggerne. Kommunens økonomi tilsier at vi må ha fokus på å sikre at tjenestene er "gode nok".

Kommunen skal til enhver tid tilstrebe og ha en dynamisk utvikling i tråd med de endringer som skjer i samfunnet for øvrig. Dette fordrer fleksibilitet og endringsvilje i hele organisasjonen.

Kommunen er en aktiv samfunnsaktør som legger premisser for den lokale utviklingen. Vegårshei kommune er den største arbeidsgiveren i kommunen med sine ca. 225 medarbeidere. Arbeidsgiverpolitikken skal sikre at ledere og ansatte har den nødvendige kompetansen for å kunne realisere kommunens mål. Det er viktig å opprettholde fokus på HR- og utviklingsutvikling for å redusere sykefravær og bidra til at kommunen til enhver tid er en fremtidsrettet, dynamisk og lærende organisasjon som er tilpasset effektiv løsning av oppgavene våre. Rådmannen har store forventninger til endringsprosessene vi har igangsatt knyttet til innovasjon, digitalisering og ny organisering av helse- og omsorgstjenestene med større stillinger og mindre deltid.

Til grunn for all aktivitet og planarbeid ligger kommunens visjon og kjerneverdier.

Vegårshei kommunes visjon:

Et levende og inkluderende lokalsamfunn

Vegårshei kommunes kjerneverdier:

- *Gjensidig tillit og respekt er utgangspunkt for all samhandling*
- *Ansvar for enkeltmennesket og et inkluderende fellesskap*
- *Dialog er grunnlaget for beslutninger*
- *Kunnskap er nøkkelen til gode løsninger*
- *Trivsel og glede er utgangspunkt for vekst og utvikling.*

Rådmannen fremmer ett forslag til budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-2022 i balanse. Rådmannen har gitt sine anbefalinger om driftsrammer og tjenesteutvikling for perioden 2019-2022.

Ved behandling av rådmannens forslag til årsbudsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022 den 11. desember, er det kommunestyrets prioriteringer og vedtak som fastsetter kommunes rammebetingelser for å nå vedtatte mål, og definerer nivå og kvalitet på tjenestene i perioden.

2. SAMMENDRAG OG HOVEDTREKK AV FORSLAGET

Vegårshei kommunes årsbudsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-2022 er preget av økonomiske rammebetingelser som blir stadig mer utfordrende. Dette resulterer i at vi tvinges til å operere med rammer som blir strammere for hvert år. Kommunen gjennomførte en betydelig reduksjon av driftsnivå i begynnelsen av forrige kommunestyreperiode, og har maktet å fortsette å holde driftsnivået nede, og på mange områder svært lavt sammenliknet med sammenliknbare kommuner. Reduksjonen har hatt effekt, og vi har oppnådd resultat i regnskapsmessig balanse de siste årene. Vi har gjennom dette klart å bygge opp et disposisjonsfond som vil bli veldig viktig i årene fremover. For 2018 tilsier prognosene at vi ikke vil klare å avsette ytterligere midler til større buffer (avsetning til disposisjonsfond). Dette skyldes merforbruk i driften som overgår effekten av at skatteinngangen for landet har vært større enn regjeringen forutså i statsbudsjettet for 2018, at investeringsnivået og rentenivået har vært lavere enn forutsatt.

Om enhetenes rammer

Innledningsvis i budsjettprosessen var det et "gap" på mange millioner mellom enhetens innmeldte behov for driftsrammer for å opprettholde tjenestenivå, og "kaka" som kan fordeles til driften. Det har dermed vært svært utfordrende å få på plass driftsrammer uten at tjenestenivået blir uforsvarlig.

Rådmannens forslag til budsjett 2019 og økonomiplan 2019- 2022 baserer seg i hovedsak på en videreføring av nivået på tjenestene med noen justeringer og korrigeringer. Alle tjenesteenhetene har fått reelle reduksjoner i sine rammer i forhold til innmeldte behov, noe som vil stille store krav til effektivisering og tilpasning av tjenestenivået til forutsetningene. Tilpasning til innsparingskravene vil forutsette effektivisering i de fleste enheter.

Rådmannens forslag til tiltak og endringer for å oppnå et budsjett i balanse, og kommentarer til disse fremgår av tabellene i kapittel 4.

Enhetsledernes kommentarer og bekymring som fremkommer i vedleggsdelen må oppfattes som reelle. Rådmannen deler enhetsledernes bekymring, og er ydmyk ovenfor den krevende oppgaven enhetslederne er pålagt med å drive innenfor de foreslåtte rammene.

Vegårshei kommune har i 2018 deltatt i Agenda Kaupangs undersøkelse «Sammenlikning av kommunenes administrative stillinger». Resultatet her viser at ingen sammenliknbare kommuner som har deltatt i undersøkelsen bruker mindre ressurser på administrasjon en Vegårshei. Dette gjelder både om man måler administrative ressurser pr. 1000 innbyggere eller i forhold til antall ansatte i kommunen. For å finne kommuner som klarer seg med like lite til administrasjon pr innbygger som Vegårshei må man betydelig opp i kommunestørrelse. Undersøkelsen viser også at Vegårshei kommune har få ansatte totalt, sammenliknet med ellers sammenliknbare kommuner. Dette understøtter advarselen som rådmannen har gjentatt de siste årene mot å kutte i administrasjon og stillinger og fortsatt forvente at vi skal løse oppdraget som kommune. Det vises til vedleggsdelen for mer informasjon om undersøkelsen.

Rådmannen velger å kommentere følgende utfordringer i enhetenes rammer spesielt:

Helse- og omsorgsenheten- generelt

Enheten befinner seg midt i en stor og krevende omstillingsprosess. Ny enhetsleder har fått oversikt og kontroll på tjenestetildeling og jobber med å tilpasse tjenestenivå basert på virksomhetsdata. Det tidligere omtalte overbelegget er opphørt, og vikarbruk og ekstrainnleie

er kraftig redusert. Samtidig vedvarer merforbruket i tjenesten pga. stadig økende tjenestebehov i befolkningen. Arbeidet med å kartlegge det reelle bemanningsnivået for en omstilt tjeneste er kommet langt, men pågår fortsatt. Det knytter seg derfor fortsatt stor usikkerhet til hva som vil være enhetens reelle behov for økonomisk ramme. Som enhetsleder påpeker i sine kommentarer finnes det ingen buffer eller mulighet for å kompensere for økt aktivitet, og det vil være svært krevende å innfri de økonomiske målsettingene. Rådmannen deler denne bekymringen, men har ikke funnet rom for å ta høyde for usikkerheten. Rådmannen har valgt å videreføre fjorårets ramme, men med korreksjon for kjente økte tjenestebehov hos enkeltbrukere. Rådmannen erkjenner at Helse- og omsorgsbudsjettet fortsatt er det største risikoelementet i det fremlagte budsjettforslaget.

Enhet NAV/ Oppfølging- ruskonsulentstillingen

Vegårshei kommune har de siste årene fått finansiering til en stilling som ruskonsulent i form av tilskuddsmidler tildelt av Fylkesmannen. Midlene stammer fra Regjeringens «opptrappingsplan for rusfeltet», og tildeles etter årlig søknad. I 2017 var det uklart om opptrappingsplanen ville bli videreført, og om vi fortsatt vill kunne motta dette tilskuddet. Rådmannen valgte da å ikke legge inn «friske, kommunale» midler for å kompensere for at tilskuddsfinansieringen kunne stoppe opp, og dette fremsto i budsjett 2018 som at ruskonsulent stilling ble kuttet. Det ble lagt en «plan B» som gikk ut på sideforskyving av oppgaver og andre beslektede tilskuddsmidler som skulle sikre at ruskonsulentens viktige oppgaver ble videreført. Heldigvis ble opptrappingsplanen opprettholdt, og fylkesmannen videreførte tilskuddet som har gjort til at vi har kunne opprettholde driften i 2018. Midlene dekte bare 1 år, og ved årets budsjettforhandlinger er det igjen svært mye usikkerhet i enheten rundt stillingens fremtid. Dersom tjenesten må drifte på 1,7 årsverk, hvilket er alternativet etter budsjett, vil det medføre en svært stor reduksjon i oppfølging som gir konsekvenser ifht. tjenestetilbudet i kommunen. Dette fordi tjenesten opplever ca. 10% økning av antall brukere pr år og bemanning som ikke vokser i tråd med dette. Dersom tjenesten må drifte uten foreslått bemanning på 2,2 årsverk vil det også påvirke andre enheter i stor grad. Rådmannen registrer at regjeringen har valgt å opprettholde opptrappingsplanen for rusfeltet og har lagt inn 281 millioner til formålet i statsbudsjettet for 2019. Dette innebærer selvsagt ingen garanti for at Vegårshei fortsatt blir tildelt tilskudd til finansiering av ruskonsulentstillingen, men rådmannen velger å gamble på at det blir tilfelle. Skulle dette slå feil vil vi måtte vurdere saken på nytt og evt. foreta en omfordeling av ressurser og midler for å sikre at viktige oppgaver blir ivaretatt når tilskuddet vi ble tildelt i 2018 opphører i mai måned.

Enhet barnehager- oppfølging av ny bemanningsnorm

Regjeringen har innført ny pedagognorm og ny bemanningsnorm for barnehager. Vegårshei er godt innenfor kravene til pedagogtetthet i pedagognormen. Bemanningsnormen tilsier at det skal være maks 6 barn pr. voksen i barnehagen. Det er ikke lengre tillatt å telle med verdiskapningsdelen (50%) for barnehagens 2 lærlinger slik vi har kunnet tidligere. Dette innebærer at vi med det barnetallet vi har hatt de siste årene ville ligget litt under normtallet når lærlingene ikke kan telles med. Som enhetsleder beskriver i sine kommentarer har imidlertid barnetallet på Vegårshei sunket dramatisk inneværende år, og vi har i høst vært innenfor normtallet, selv uten at vi teller med lærlingene. Det skal imidlertid liten økning av antall barn i barnehagen til for at vi ikke klarer normen. Rådmannen legger til grunn at vi må ha fokus på en forsvarlig bemanning i barnehagen, og at vi må forholde oss til bemanningsnormen over en tidshorisont, selv om vi blir målt på oppfylling av normen spesielle telledatoer noen ganger i året. Det vil ikke være hensiktsmessig eller mulig å øke eller redusere bemanningen i takt med at barn begynner eller slutter i barnehagen gjennom

året. Dersom realiteten blir at barnetallet stabiliserer seg på et nivå som er høyere enn dagens, vil vi måtte øke bemanningen for å innfri normen.

Det viktig å minne seg på at selv om organisasjonen i stor grad har tilpasset seg det reduserte driftsnivå i løpet av de siste årene, så er dette et resultat av svært tøffe kutt over mange år, og det understrekes at rammene må betegnes som svært stramme for alle enheter. Rådmannen mener imidlertid at det vil være mulig å opprettholde et forsvarlig tjenestenivå med de tildelte rammene.

Tilskudd til lag, foreninger og private

Denne typen utgifter utgjør en del av kommunens kostnader som ikke er enten strengt nødvendige eller lovpålagte, og det ligger dermed innenfor det administrative og politiske handlingsrommet å redusere disse kostnadene.

Rådmannen har også for 2019 langt på vei ønsket å ta de politiske signalene fra tidligere budsjettprosesser, hvor disse tilskuddene ble gitt en grundig behandling, til følge, og opprettholder de fleste av tilskuddene. Den frivillige innsatsen er så stor og verdifull på Vegårshei, og man ser nytten av hver krone kommunen bidrar med til dette arbeidet.

Avgifter og brukerbetalinger

Budsjettets inntektsside er også nøye gjennomgått, og det er kun foreslått mindre økninger av et fåtall brukerbetalinger for tjenester knyttet til helse, omsorg og oppvekst. Rådmannen vil ikke definere disse økningene som dramatiske.

For gebyr i plan- og byggesak foreslår rådmannen en dobling av gebyrsatsene fordelt over de 2 neste årene. Bakgrunnen for forslag om en vesentlig oppjustering av gebyr er at Vegårshei kommune har en til dels betydelig lavere gebyrsats for de fleste saker enn det omliggende kommuner har. Økningen av gebyrsatsene ansees for ikke å ha fulgt kostnadsutviklingen de seinere år. Det vises til en tabell i vedleggsdelen (kap.3.3) som omfatter et utvalg av de mest brukte gebyrtyper hos kommuner i regionen. Ikke alle tall er direkte sammenlignbare, da noen kommuner bruker prisfastsetting etter areal. For sammenligning er det estimert gebyr ut fra det som ansees for å være «normal standard størrelse» for de ulike typer bygg (gjelder Arendal og Tvedestrand). Selv med en generell økning på 50% vil en likevel ligge under gjennomsnitt for regionen. (se tabell for Vegårshei pr. 2018, samt med beregnet økning på 50% i vedleggsdelen).

Med hensyn til nivå for kommunale avgifter gjelder selvkostprinsippet. Det betyr at avgiftsnivået skal være slik at avgiftene dekker kommunens kostnader knyttet til vann, kloakk, renovasjon og feiing. Vi har i dag en dekningsgrad for både vann og kloakk som gjør at avgiften ikke kan økes i 2019.

Utbytte fra Agder energi

Rådmannen har valgt å budsjettere ut fra et utbytte på 845 mill. i 2019 til 4.755 mill. Ny utbyttmodell er innført og slår negativt ut, og forventningene til fremtidig utbytte er noe redusert i forhold til det som lå til grunn ved forrige budsjett og økonomiplan.

Om forslaget

Forslaget har som nevnt rom for avsetning til driftsfond (buffer) med kr. 1.771 mill. Ellers er det funnet rom for videreføring og styrking som nevnt over. Det bemerkes imidlertid at full finansiering av flere av styrkingstiltakene ikke har vært mulig, og at det dermed ligger inne forutsetninger om kutt og besparelser på andre områder i enhetene for at styrkingstiltakene kan gjennomføres.

Rådmannen vurderer at vi likevel bør kunne imøtekomme de fleste av målsettingene fra overordnet styringskort 2019 med dette forslaget, men innbyggerne vil merke fortsatt reduksjon av tjenestenivå på en rekke områder. Robusthet til å takle uforutsette utgifter mangler, og sårbarheten er svært stor.

Økonomiplanen

I rådmannens budsjettforslag for 2019 legges til grunn et netto driftsresultat på kr. 2.386 mill. For år 2 (2020) i økonomiplanen anslås et netto driftsresultat på kr. 2.309 mill. For år 3 (2021) anslås dette til kr. 1.043 mill. mens for år 4 (2022) er netto driftsresultat negativt med kr. 0.478 mill.

Det betyr at vi må planlegge med bruk av fondsmidler (flyktningefond) for å komme i balanse i slutten av økonomiplanperioden.

Budsjettforslaget for 2019 inneholder ikke forslag om å øke eiendomsskatten nå, i tråd med innværende økonomiplan. Effekten av å øke eiendomsskatten er imidlertid pekt på som en del av handlingsrommet som synliggjøres i kapittel 3.

Fremtidsrettede investeringsprosjekter

Vegårshei kommune har de siste årene gjennomført flere store investeringer. Det er ønskelig at kommunen er aktiv og offensiv ved å prioritere fremtidsrettede og nødvendige investeringsoppgaver. På denne måten utvikler kommunen tjenestetilbudet og tilpasser kapasiteten til kommuneplanens mål om flere innbyggere, tilrettelegging for boligbygging, satsing på barn, unge og eldre, samt fremtidig samfunnsutvikling. Ny ungdomsskole og et fremtidsrettet helsesenter har vært kritiske elementer for å sikre nødvendig og fremtidsrettet infrastruktur, men har bidratt til at rente- og avdragsbelastningen til driftsbudsjettet har økt.

En god og fremtidsrettet infrastruktur er viktig og nødvendig for et lokalsamfunn, men man kan naturligvis heller ikke investere "over evne". I fireårsplanen er det en klar forutsetning for økonomien framover, at ikke lånebehovet økes utover det som er foreslått, og at ikke nye investeringer fører til betydelig økte driftskostnader

Om Fidalen og Liheia

Rådmannen legger til grunn at investeringsnivået i økonomiplanperioden må reduseres med minimum 30 millioner. Dette begrunnes med følgende:

- Det må tas høyde for renteoppgang utover i perioden, som i kombinasjon med stadig reduserte inntekter fra staten setter økonomien i Vegårshei kommune under sterkt press.
- Det har oppstått tvingende behov for nye, umiddelbare investeringer i kritisk infrastruktur (brannstasjon, høydebasseng Myra).
- Kostnadene for planlagte nødvendige investeringer (kirkegård, renseanlegg) blir høyere enn tidligere antatt.
- Dersom inntekten fra salg av Mauråsen fortsatt uteblir vil situasjonen forverres ytterligere.

Med bakgrunn i dette er det nødvendig å foreta harde prioriteringer for at ikke investeringsnivået skal få uforvarselige konsekvenser for driftsbudsjettet. Rådmannen mener at selv om industriområdet i Fidalen og nytt boligfelt i Liheia er sterkt ønsket, og viktige utviklingstiltak for kommunen, vil være riktig og nødvendig å skyve disse tiltakene ut av fireårsperioden;

- Vi har fortsatt 17 ledige tomter i Mauråsen, og 17 nye tomter i Djuptjennhaugen 4. I tillegg til at det stadig fortettes i Myra. Dette tilsier at behovet for tilgjengelige attraktive tomter skal være dekket i fireårsperioden.
- Fidalen er ikke egnet for trinnvis utbygging pga. behovet for massebalanse i prosjektet.

- Kostnadsestimatet for opparbeidelse av området er nylig oppjustert til 15 mill.
- Kommunen opplever liten/ingen etterspørsel etter næringstomtene. Det må påregnes at det vil ta svært lang tid før vi får solgt tomter nok til å bære investeringen.
- Ny E-18 Tvedestrand Dørdal vil gå inn i, eller passere svært nær kommunegrensen ved FV 416. Vi bør kanskje gi oss selv anledning til å stoppe opp og vurdere om det kan være aktuelt å satse på næringsområde i forbindelse med kryssløsning, enten alene eller i samarbeid med Risør kommune.
- Disse to prosjektene er de eneste som ikke representerer kritisk infrastruktur, og som er store nok til å «monne».

Rådmannen legger dermed til grunn en samlet kostnadsramme på kr. 57.589 millioner i forslaget til (real-) investeringsprogram for 2019. For årene deretter foreslås følgende kostnadsramme på investeringene: 10.335 millioner i 2020, 3.755 millioner i 2021 og 7.455 millioner i 2022.

Det vises til investeringsprogrammet og kommentarene til dette i kapittel 8.

Nedbetalingstid på lån til investering

For låneopptak i 2019 er det foreslått 40 års avdragstid. For låneopptak 2020 til 2022 er det foreslått 30 års avdragstid.

Utviklingsfond

Vegårshei kommune har, siden salg av deler av aksjeporteføljen i Agder Energi for en del år tilbake, hatt et stort utviklingsfond pålydende kr. 34,4 millioner stående på "bok". Disse pengene har slik rentesituasjonen har vært tidligere, gitt god avkastning som har kunnet benyttes inn i driften. I dag er imidlertid rentesituasjonen annerledes, og renteinntektene er lavere enn prisveksten, noe som gjør at fondet i realitet taper verdi. Kommunestyret vedtok i budsjettbehandlingene i 2016 og 2017 å disponere kr. 30 mill. av fondet for å kunne finansiere bygging av ny ungdomsskole og helsesenter, slik at størrelsen på låneopptaket ble redusert, med påfølgende reduksjon i rente- og avdragsutgifter. Rest av fondet vil være 4.4 mill. pr. 01.01.2019

3. HANDLINGSROM

Det fremlagte budsjettforslaget er svært stramt, og det er etter rådmannens vurdering lite eller intet rom for å «drive politikk» og omdisponere midler hverken innenfor enhetenes driftsrammer, eller ved å omdisponere ulike fondsavsetninger. Rådmannen ønsker derfor å peke på noen valg og prioriteringer som kan vurderes dersom man ønsker et økt handlingsrom nå, eller i årene fremover.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret særlig vurderer mulighetene som ligger i å omklassifisere kommunale veier til privat vei. Dette har vært utredet for en del år tilbake, da med en konklusjon om at dette ikke var lønnsomt. Rådmannens bestilling til administrasjonen om å utrede dette tiltaket på nytt kom dessverre for sent til at det var mulig å innarbeide dette tiltaket i oppstillingen av budsjettforslaget, ellers ville tiltaket ha vært en del av rådmannens forslag. Det signaliseres imidlertid at om ikke kommunestyret velger å følge opp dette nå, vil rådmannen foreslå at dette gjennomføres så snart som mulig.

Effekt av å sette bort (outsource) vedlikeholdet av kommunale veier har også blitt utredet. Her er imidlertid konklusjonen at dette ikke vil være økonomisk lønnsomt. Utredningen finnes i vedleggsdelen til budsjettforslaget, men her ligger det etter rådmannens vurdering ikke noe handlingsrom.

3.1. ØKT EIENDOMSSKATT I 2019

I statsbudsjettet er det foreslått en del endringer i eiendomsskatteloven. Det er blant annet foreslått en lovpålagt reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten på 30% for bolig og fritidseiendom. Dvs. en økning på 10% i forhold til dagens ordning. Bruk av formuesgrunnlag gjøres obligatorisk for verdsettelse av boligeiendom. Maksimal skattesats for bolig og fritidseiendommer reduseres fra 7 til 5 promille. Dersom dette blir vedtatt vil vi få reduserte inntekter på eiendomsskatt fra og med 2020, pga. den økte reduksjonsfaktoren. For å få samme inntekten vil en måtte øke til 5 promille. For 2019 vil en kunne øke handlingsrommet ved å øke eiendomsskatten fra 4-5 promille. Dette vil utgjøre **kr.1.627 mill.**

Denne ekstraintekten vil kun gjelde 2019. Dersom en da bruker dette handlingsrommet til å øke utgiftssida i 2019 vil en måtte redusere den tilsvarende igjen i 2020 dersom endringene i eiendomsskatteloven blir vedtatt.

3.2. PRIVATISERING / OMKLASSIFISERING AV KOMMUNALE VEIER

Vi har følgende kommunale veier:

- ca. 55 km kommunale grusveier
- ca. 8 km kommunale asfaltveier (stor sett i boligfelt mv i Myra og Ubergsmoen)

Av de kommunale grusveiene er det noen gjennomgangsveier og noen blindveier.

Følgende er gjennomgangsveier (21080 m):

- Presteveien (9940 m)
- Takseråsbakken (1010 m)
- Sinesveien (3620 m)
- Kilsveien (3950 m)
- Kaldalsveien (2560 m)

Følgende er blindveier (33880 m):

- Stokksundøyveien (2650 m)
- Solbergveien (830 m)
- Kleivaneveien (1610 m)
- Arnheimsveien (930 m)
- Værlandsveien (4970 m) (3050 m til Solbergveien, 1920 m videre til avkjørsel Lia)
- Slettåsveien (3820 m)
- Vierliveien (3700 m) (inkl. en liten stubb som går gjennom Risør kommune)
- Harekjærveien (1200 m)
- Raudsandmoveien (5000 m)
- Løvnesveien (700 m)
- Gisleitveitveien (1150 m)
- Åsveien (3500 m)
- Lauveveien (1690 m)
- Kvisliveien (2130 m)

Det er her sett på effekten av å nedklassifisere de kommunale **blindveiene** (ikke gjennomgangsveier) nevnt over til private veier.

Anslagsvise kostnader:

Kostnader vintervedlikehold som spares: 33,88 km x kr 14.000,- per km = kr 474.320,-

Kostnader sommervedlikehold som spares: 33,88 km x 10.000,- per km = kr 338.800,-

Stipulert besparelse beredskap kr 150.000,-

Sum kostnader veivedlikehold som kan spares kr 813.270,-

Merknader til priser per km

- Vintervedlikeholdsprisene er hentet som et snitt fra de private kontraktørene på denne type veier
- Sommervedlikeholdsprisene er hentet fra kommunens regnskap 2017 og disse inneholder også endel vinterkostnader som gjøres i egen regi og som ikke inngår i kontraktene til kontraktørene, f.eks. brøytestikk og en del bistand også med vintervedlikeholdet generelt

Dersom disse veiene nedklassifiseres vil kommunen sitte igjen med 21 km gjennomgangsveier (grusveier) og 8 km i hovedsak asfalterte veier i boligfelt mm i Myra og Ubergsmoen, samt parkeringsplasser, plasser ved våre bygg (skole, sykehjem, hallen, kommunehus mm). Vår veivokter vil da få færre oppgaver, og kanskje endel av denne stillingen da kan overføres til drift og vedlikehold av bygninger med tilhørende utearealer, friluftsområder, kunstgressbane etc. som vi sårt trenger. I så fall gir ikke dette noen økonomisk besparelse, men en styrkning av drift og vedlikehold i enheten generelt.

En vil også anta at dette vil kunne medføre økt tilskudd til private veier. I dag bevilges det et beløp som gir ca. kr 8,- per meter vei. Med tilsvarende sats gir dette en utgift på 33880 m x kr 8,- per meter = kr 271.040,-

Det er i denne oppstillingen ikke medregnet noen oppgradering av veiene (investering) før de nedklassifiseres. Dersom dette er nødvendig vil kanskje de første 1-2 års innsparing (kanskje mer) brukes på dette. Dette må utredes nærmere. Det er heller ikke her medregnet juridisk bistand ved selve gjennomføringen.

Samlet besparelse er således stipulert til kr **542.230,- per år**.
(kr 5,4 millioner over en 10-års periode).

3.3. REDUSERT ANTALL POLITIKERE I KOMMUNESTYRE OG FORMANNSKAP

Det vises til K- sak 81/18 hvor kommunestyret tar stilling til antall politikere i kommunestyret og formannskapet etter valget i 2019.

Følgende oversikt illustrerer forskjellen/besparselsen ved ulikt antall kommunestyrerepresentanter (2018 tall):

Hva	21 rep.	17 rep.	15 rep.	11 rep.
Møtegodtgjørelse	Kr. 125 000	Kr. 101 190	Kr. 89 285	Kr. 65 475
Tapt arb. fortj.	Kr. 170 000	Kr. 137 620	Kr. 121 430	Kr. 89 045
Sum	Kr. 295 000	Kr. 238 810	Kr. 210 715	Kr. 154 520
Arbeidsgiver avg.	Kr. 41 600	Kr. 33 670	Kr. 29 710	Kr. 21 785
Sum	Kr. 336 600	Kr. 272 480	Kr. 240 425	Kr. 176 305
Beverting	Kr. 40 000	Kr. 32 380	Kr. 28 570	Kr. 20 950
Bilgodtgjørelse	Kr. 10 000	Kr. 8 095	Kr. 7 140	Kr. 5 240
Sum totalt	Kr. 386 600	Kr. 312 955	Kr. 276 135	Kr. 202 495
Besparelse		Kr. 73 645	Kr. 110 465	Kr. 184 105

Det presiseres at en evt. besparelse ikke vil få full virkning før i 2020, idet en ny ordning kun vil virke noen få måneder i 2019.

3.4. STØTTE TIL SOGNEDIAKONSTILLING OG ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)

Rådmannen har tatt inn støtte til felles diakonstilling i sognet med kr. 25.000 etter søknad om slik støtte fra Sognet. Slik støtte er ikke lovpålagt, og antakelig ikke en forutsetning for stillingen, da ny sognediakon er ansatt og i funksjon.

De andre kommunene i Sognet har imidlertid enten vedtatt å innvilge slik støtte, eller signalisert at de vil legge beløpet inn i budsjettene. Det vil imidlertid være mulig for Vegårshei å ikke delta solidarisk i spleiselaget.

Alternativ til Vold (ATV) er en stiftelse som arbeider med terapeutisk behandling av voldsutøvere for å forhindre ny voldsutøvelse. Tiltaket har hatt brukere fra Vegårshei, men det forekommer sporadisk, og det kan være flere år mellom tilfellene. Arendal kommune har samarbeidsavtale med ATV, og de øvrige Østre- Agderkommunene bidrar med mindre støttebeløp. Vegårsheis bidrag i 2018 var kr. 14.000. Rådmannen i Arendal har i sitt budsjettforslag foreslått å avvikle samarbeidsavtalen. Vegårshei kan imidlertid uavhengig av dette velge å ikke delta i spleiselaget om tjenesten.

3.5. IKKE LOVPÅLAGTE TILSKUDD OG STØTTEORDNINGER

Denne typen utgifter utgjør en del av kommunens kostnader som ikke er enten strengt nødvendige eller lovpålagte, og det ligger dermed innenfor det administrative og politiske handlingsrommet å redusere disse kostnadene.

Tilskudd til:	Budsjettforslag 2019
Politiske partier	23 000
Ungdomsklubben Villheia	27 000
Ungdomsklubben NITO	27 000
Lag og foreninger	115 000
Vegårshei Bygdetun	80 000
Vegårshei Frivilligsentral	225 000
Vegårshei Ski og Aktivitetssenter	115 000
Vegårshei Ski og Aktivitetssenter	366 000
Tilskudd til utviklingsplan	
Private veier	79 000
Spredt boligbygging	60 000
Bygdekino	18 000
Kretslokaler	22 000

4. FORESLÅTTE ENDRINGER OG KOMMENTARER

Rådmannen har imøtekommet nye og endrede behov på flere tjenesteområder. Den totale rammen for budsjettåret 2019 og resten av perioden tilsier likevel at ikke alle innmeldte behov fra enhetene eller andre kan imøtekommes.

I tabellene under er nye og endrede behov beskrevet slik:

TABELL 1: tiltak / endring og kostnad

TABELL 2: tiltak / endring og rådmannens kommentar / forklaring

NB. Generell lønns- og prisvekst for ansatte er ikke tatt med i tabellene.

Det vises for øvrig til vedleggene:

- *Beskrivelse av enhetene, og ledernes kommentarer til rådmannens budsjett- og økonomiplanforslag*
- *Oversikt over tjenestenivå – netto driftsbudsjett 2018*

TABELL 1

Kostnader (i hele 1000 kr.)

Nr.	Tiltak / endring	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
		Forslag til tiltak				Kommunestyrets vedtak			
	Fellesutgifter								
1.	Sommerjobb for ungdom	-50	-50	-50	-50				
2.	Lærlinger	85	85	85	85				
3.	Forsikringer	-30	-30	-30	-30				
4.	Pensjonsutgifter	-355	-355	-355	-355				
	Politisk aktivitet								
5.	Kontingent Østre Agder	14	17	21	21				
6.	Valgutgifter	-30							
7.	Div. reduksjoner	-9	-9	-9	-9				
	Rådmannens stab								
8.	Arbeidsgiverkontroll	20	20	20	20				
9.	Planlegging ny E-18	25	38						
10.	Næringsmedarbeider Østre Agder	24	27	30	30				
11.	IKT	3 260	3 267	3 274	3 274				
12.	Økte lisenser mm	73	73	73	73				
13.	Økte gebyrer	-200	-200	-200	-200				
14.	Avlevering database	150							
15.	Opprydding av revegård	-100							
16.	Spesiell hjelp	-46	-46	-46	-46				
17.	IKT investering		130	206	241				
18.	Fordelingsnøkkel IKT Agder	-489	-489	-489	-489				
19.	Vakant stilling	-278	-278	-278	-278				
20.	Gevinstrealisering	-50	-50	-50	-50				

	Tilskuddsordninger								
21.	VSA prosjekt	-750	750						
22.	Politiske partier	23		23					
23.	Kirkelig fellesråd	36	36	36	36				
24.	Tilskudd priv. Barnehager	-1306	-1000	-700	-400				
25.	Diakonstilling	25	25	25	25				
26.	Konfirmantundervisning	-10	-10	-10	-10				
27.	Hjelp til graver	-20	-20	-20	-20				
28.	Gravregistrering	-10	-10	-10	-10				
29.	Båretralle	40							
30.	Vanningsanlegg	12							
	Skole, SFO, VO								
31.	Strømutgifter ny skole	142	142	142	142				
32.	Voksenopplæring	-638	-663	-663	-663				
33.	VO grunnskole	-200	-200	-500	-500				
34.	Tospråklig fagoppl.	150	150	150	150				
35.	Gjesteelev	-200	-450	-450	-450				
36.	Digitalisering	-30	-30	-30	-30				
37.	Nye krav Opl.	200	200	200	200				
38.	Statstilskudd	140	140	140	140				
39.	Skyssutgifter	100	100	100	100				
40.	IKT	-50	-50	-50	-50				
	Barnehager								
41.	Språkprosjekt	-300	-200						
42.	Foreldrebetaling	100	100	100	100				
43.	Vikar for 5. ferieuke	-125	-125	-125	-125				
44.	LIM midler	-75							
	Nav og oppfølging								
45.	Nye flyktninger	-2404	-5828	-7461	-6964				
46.	Barnevernssamarbeid	1119	1119	1119	1119				
47.	Ny stilling i barnevern	77	77	77	77				
48.	Krisesenter	112	139	167	167				
49.	ATV bet. modell	8	10	11	11				
50.	Støttekontakt tjenester	-560	-560	-560	-560				
51.	Ergoterapi	-120	-120	-120	-120				
52.	Psyk. Helse og rus	-470	-470	-470	-470				
53.	Kompetanseheving	-40	-40	-40	-40				
54.	Sosialhjelp	-50	-50	-50	-50				
55.	Aleris priv. Tjenester	-550	-550	-550	-550				
	Helse og omsorg								
56.	Velferdsteknologi	-60	-70	-80	-80				
57.	Ny organisering	-800	-1300	-1300	-1300				
58.	Gode pas. forløp / komp. heving		-20	-20	-20				
59.	Leieinntekter	-50	-100	-100	-100				
60.	Renholdere	-1782	-1782	-1782	-1782				
61.	Støttekontakter	560	560	560	560				
62.	Legevakt	242	321	378	378				
63.	KØH-rus	128	174	219	219				

[illegible]

TABELL 2

Kommentarer til tiltak / endringer

Nr.	Tiltak/endring	Kommentar
1.	Sommerjobb for ungdom	Rådmannen foreslår å halvere summen basert på erfaring av behov fra sommeren 2018.
2.	Lærlinger	Dersom kommunen fortsatt skal ta imot lærlinger, blir dette en reel økning i utgifter, jfr. budsjettjustering i 2018
3.	Forsikringer	Reduserte premieutgifter, jfr. 1. tert.rap.2018
4.	Pensjonsutgifter	Utgifter er justert ifht tidligere økning på 1 mill
5.	Kontingent Østre Agder	Ny betalingsmodell
6.	Valgutgifter	Tallene er basert på erfaring fra 2015
7.	Diverse reduksjoner	Basert på regnskapstall fra 2017 og 2018
8.	Arbeidsgiverkontroll	Ny betalingsmodell
9.	Planlegging ny E-18	Vegårshei deltar i planleggingen
10.	Næringsmedarbeider Østre Agder	Ny betalingsmodell – prosjektstilling har gått over i fast stilling
11.	IKT	Overføring av IKT enhet (sammenslåingen)
12.	Økte lisenser mm	Økt bruk av digitale plattformer blant ansatte og i beredskapssammenheng
13.	Økte gebyrer	Økt gebyrsatser 50%
14.	Avlevering database	Lovpålagt avlevering av database i Ephorte. Må gjøres i 2019
15.	Opprydding av revegård	Dette er et positivt tiltak, men rådmannen kan ikke prioritere dette nå.
16.	Spesiell hjelp	Reduserte behov (vedtak) nå. Dette kan imidlertid endre seg raskt
17.	IKT investering	Tidligere investeringer i DDØ, blir nå driftskostnader i IKT Agder. Utskiftninger følger planlagt fremdrift
18.	Fordelingsnøkkel IKT Agder	Fusjon og ny betalingsmodell
19.	Vakant stilling	Medarbeider i permisjon, og forskyvning av behov (fra bhg til skole) medfører at ressurs kan holdes vakant i en periode
20.	Gevinstrealisering	Det legges opp til effektivisering på bl.a. ytterligere bruk av SvarUt, flere på e-faktura o.l.
	Tilskuddsordninger	
21.	VSA prosjekt	Reduserer med kr. 750 000 i 2019 – forskyves til 2020
22.	Politiske partier	Støtte til politiske partier i valgår
23.	Kirkelig fellesråd	Generell pris- og lønnsvekstøkning
24.	Tilskudd priv. Barnehager	Reduksjon av tilskudd til priv. Barnehager som følge av færre barn generelt og i barnehagene
25.	Diakonstilling	På lik linje med øvrige kommuner i sognet bidrar Vegårshei til denne stillingen
26.	Konfirmantundervisning	Rådmannen kan ikke prioritere å støtte denne ordningen med kommunalt bidrag
27.	Hjelp til graver	Kommunen kommer også fremtiden til å fakturere for graverbistand
28.	Gravregistrering	Rådmannen kan ikke prioritere å støtte digitalisering til gravregistrering med kommunalt bidrag. Dette må dekkes innenfor rammen
29.	Båretralle vegårshei kirke	Rådmannen ser behovet for båretralle, men kan kun prioritere å støtte med halve beløpet
30.	Vanningsanlegg kirkegård	Dette legges inn i budsjettet
	Skole, SFO, VO	
31.	Strømutgifter ny skole	Ny kostnad som må dekkes

32.	Voksenopplæring	Behovet (tilførsel av nye flyktninger) blir borte
33.	VO grunnskole	Dette tas ut som ekstra bevilling, og må dekkes av tildelt ramme for enheten
34.	Tospråklig fagopplæring	Kommunen har ikke hatt dette tilbudet på mange år, og rådmannen har derfor imøtekommet innmeldt behov med halve beløpet. Skolen må selv vurdere hvordan oppgaven kan løses på en tilfredsstillende måte innenfor tildelt ramme
35.	Gjesteelev	Kjøp av plass til gjesteelev opphører fra høst 2019. Eleven hentes tilbake.
36.	Digitalisering	Engangsbeløp i 2018- videreføres ikke
37.	Nye krav Opl.	Beløp legges inn for å møte lovkrav (og kvalitet)
38.	Statstilskudd	Statstilskuddet er justert
39.	Skyssutgifter	Elevtallet, som har behov for skyss, har økt. Det pågår også en «omkamp» mellom AKT og bestiller (FK på vegne av kommunene) Beløpet er justert ifht dette
40.	IKT	Utgiftene til IKT og fagsystemer i skolen har blitt redusert som følge av fusjon med IKT- Agder
	Barnehager	
41.	Språkprosjekt	Dette forventes overført / implementert til ordinær drift innenfor tildelt ramme. Det er store muligheter for fortsatt å søke eksterne midler for å gjøre overgangen mellom prosjekt og drift enklere.
42.	Foreldrebetaling	Færre barn og økt antall brukere med redusert betaling (lavinntektsfamilier), fører til mindre inntekter. Dette må hensyntas i budsjettet
43.	Vikar for 5. ferieuke	Rådmannen kan ikke prioritere å legge inn vikarutgifter for å dekke kostnader til 5. ferie uke. Dette må planlegges og gjennomføres i perioder med færre barn, som ferier og høytider, slik det har vært praktisert tidligere
44.	LIM midler	Barnehagen har vært dyktige til å søke om eksterne midler (LIM). Dette bør videreføres i den grad det er mulig
	Nav og oppfølging	
45.	Nye flyktninger	Mottak av nye flyktninger er redusert
46.	Barnevernssamarbeid	Utgifter til samarbeidet har økt i takt med vår andel barn i alderen 0-17. Opptappingsmodell for fordeling av kostnader er ferdig.
47.	Ny stilling i barnevern	Det er ansatt ny medarbeider i felles barnevernstjeneste, og dette er Vegårshei sin andel.,
48.	Krisesenter	Det er innført ny betalingsmodell for felles krisesenter
49.	ATV bet. Modell	Det er innført ny betalingsmodell for felles ATV
50.	Støttekontakt tjenester	Denne tjenesten er flyttet til helse- og omsorgsenheten
51.	Ergoterapi	Rådmannen kan ikke prioritere denne tjenesten, og mener at oppgavene kan og må utføres innenfor tildelt ramme
52.	Psyk. Helse og rus	Uklart om tilskudd fra FM til finansiering av ruskonsulentstilling blir videreført. Rådmannen forventer at enheten må finne løsninger for å ivareta denne tjenesten innenfor tildelt ramme dersom tilskudd uteblir
53.	Kompetanseheving	Rådmannen kan ikke prioritere å tildele ekstra penger til dette, men oppfordrer enheten til å skaffe seg kompetanseheving ved annen erfaringsdeling, e-læring / nett og på andre måter innenfor ramme
54.	Sosialhjelp	Det bevilges ikke ytterligere midler til sosialhjelp. Dette må løses i egen ramme. Dersom det likevel skulle dukke opp helt spesielle forhold, må dette fortløpende løses i samråd med rådmannen
55.	Aleris priv. Tjenester	Behovet for slikt kjøp er redusert

	Helse og omsorg	
56.	Velferdsteknologi	Reduksjon av støtte til opplæring i ny velferdsteknologi i forht budsjett 2018
57.	Ny organisering	Effekten av den nye organiseringen og omstillingen av helse- og omsorgssektoren har foreløpig blitt spist opp av et stadig økende behov for kostnadskrevenne tjenester hos innbyggerne. Det legges imidlertid til grunn at økonomiske gevinster vil mer bli synlig utover i 2019
58.	Gode pas. forløp / komp.heving	Satsing i 2018. Legger ikke inn midler til dette fremover
59.	Leieinntekter	Rådmannen legger til grunn økt utleie av trygghetshybler, og således økte inntekter
60.	Renholdere	Renholdere er overført til enhet for teknisk drift og forvaltning
61.	Støttekontakter	Denne tjenesten er overført fra Nav og oppfølging
62.	Legevakt	Ny betalingsmodell
63.	KØH-rus	Ny lovpålagt tjeneste – ivaretas gjennom Østre- Agder
64.	Ressurskrevenne brukere	Kompensasjon for kjente økte behov for tjenester
	Teknisk drift og forvaltning	
65.	Husleieregulering	Normal regulering
66.	Inntekt. På flykt. / utleieboliger Minus salg	Normal boligregulering / utvikling
67.	Kom. Avg. På flykt. / utleieboliger Minus salg	Økte kostnader
68.	Driftsutgifter helsesenter	Her er det flere driftsutgifter, renhold, vaktmesterservice, enn tidligere budsjettet.
69.	Korreksjon kloakkavg.	Det budsjetteres over selvkost. Avhenger av investeringskostnader. Må avsette til fond. Viser til note i vedleggsdelen
70.	Korreksjon vannavg.	Det budsjetteres over selvkost. Avhenger av investeringskostnader. Må avsette til fond. Viser til note i vedleggsdelen
71.	Driftsutg. Ny skole	Kostnadene er noe redusert iforht. tidligere estimat
72.	Renholdere	Denne tjenesten er overført fra helse og omsorg
73.	Effektiviseringsgevinst renholdere	Det forventes en effektivisering av å samle hele renholdstjenesten i en enhet.
74.	Effektiviseringsgevinst teknisk vakt/brann	Det forventes ytterligere effektivisering av samarbeid mellom teknisk vakt og brannkorps
75.	Reduserte leieinntekter Adm bygg	Etter sammenslåing av DDØ og IKT Agder har behovet for lokaler på Vegårshei blitt redusert
76.	Serviceavtaler IK	Dette er en viktig og lovpålagt interkontroll. Gjelder kommunale bygg
77.	Vikartjeneste kirkegård	Vaktmester i enheten tar på seg vikaroppdrag på Vegårshei kirkegård, for å avlaste kirketjener i ferier mm
78.	Renhold Langøya	Økt bruk av fritidsområder medfører økt behov for renhold mm (lovkrav mm)
79.	Indeksreguleringer på husleier	Følger normal utvikling

5. ORGANISERING OG STYRING

5.1. POLITISK STRUKTUR

Kommunestyret (21 medlemmer) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Kommunestyret har følgende politiske fordeling:

SP: ordfører + 4
AP: varaordfører + 5
KRF: 6
Høyre: 3
FRP: 1

Vegårsheikommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholds vise representasjon i kommunestyret. *Formannskapet* (7 medlemmer) behandler økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, og er ansvarlig for den løpende styringen av arbeidet med kommuneplanen og investeringssaker. Formannskapet behandler forøvrig saker i henhold til reglementet.

Vegårshei kommune har følgende råd og utvalg:

- Formannskap
- Planutvalg
- Administrasjonsutvalg
- Valgstyret
- Viltnemnd
- Klageutvalg
- Ungdomsråd
- Rådgivende utvalg:
 - Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldreråd
 - Beredskapsråd

I tillegg er det valgt representanter til kontrollutvalg, foretak og selskaper, samt flere utvalg jfr. Kommunaloven § 10.

Myndighet og ansvar fremgår av vedtak, retningslinjer og reglementer.

5.2. ADMINISTRATIV STRUKTUR

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder. Rådmannen leder arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Rådmannen har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette politiske vedtak. Rådmannens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegeringsreglementet vedtatt av kommunestyret. Rådmannen er bindeleddet mellom kommunens politiske ledelse og kommunens ansatte.

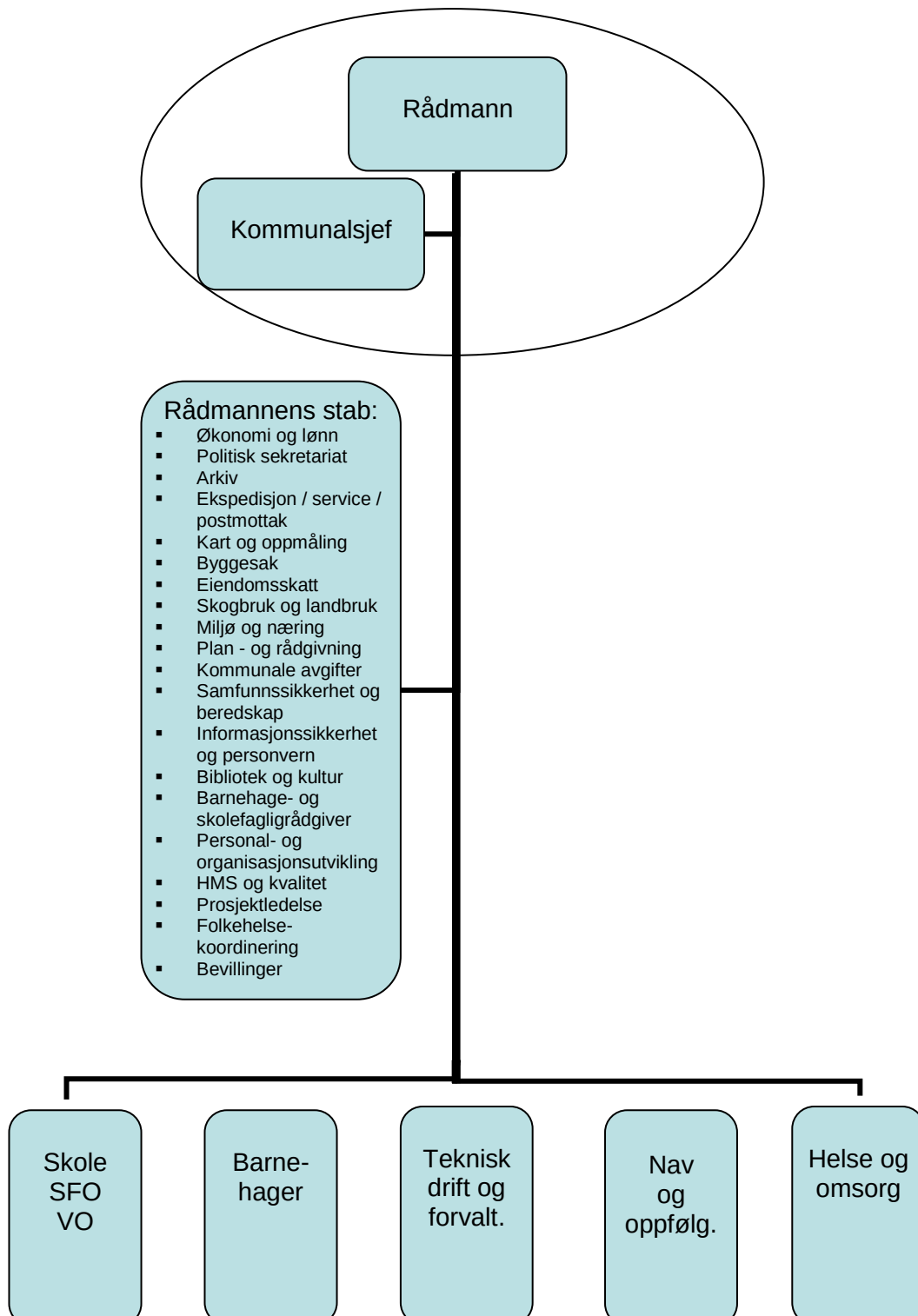
Rådmann og kommunalsjef utgjør *rådmannsteamet*. Teamet har et felles ansvar for helheten i kommunen (administrative drifts- og utviklingsoppgaver), og fordeler oppgavene seg imellom.

Rådmannens *ledergruppe* består i tillegg til rådmann og kommunalsjef, av kommunens enhetsledere, for å understreke viktigheten og nødvendigheten av helhetlig tenkning. Rådmannsteamet bidrar forøvrig med lederstøtte til enhetslederne.

Enhetslederne er *delegert totalansvar* for sine respektive enheter. Dette innebærer at enhetslederne har nødvendig myndighet for å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

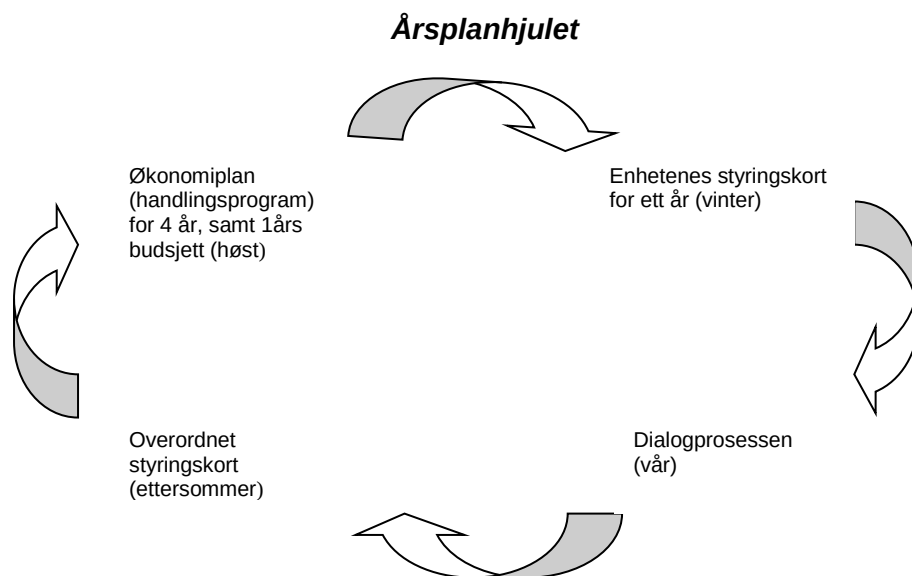
Administrativt organisasjonskart for Vegårshei kommune:

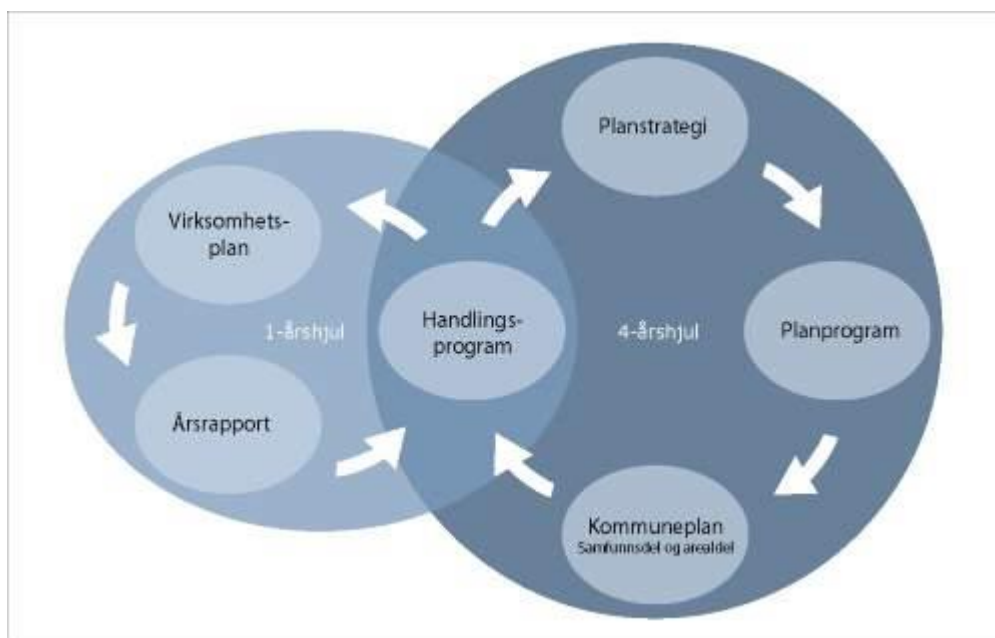
5.3. PLAN- OG STYRINGSSYSTEM

Plan- og styringssystemet skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioriteringer, og rådmannens ansvar for å iverksette politiske vedtak og styringssignaler.

En forenklet modell kan illustreres på denne måten:

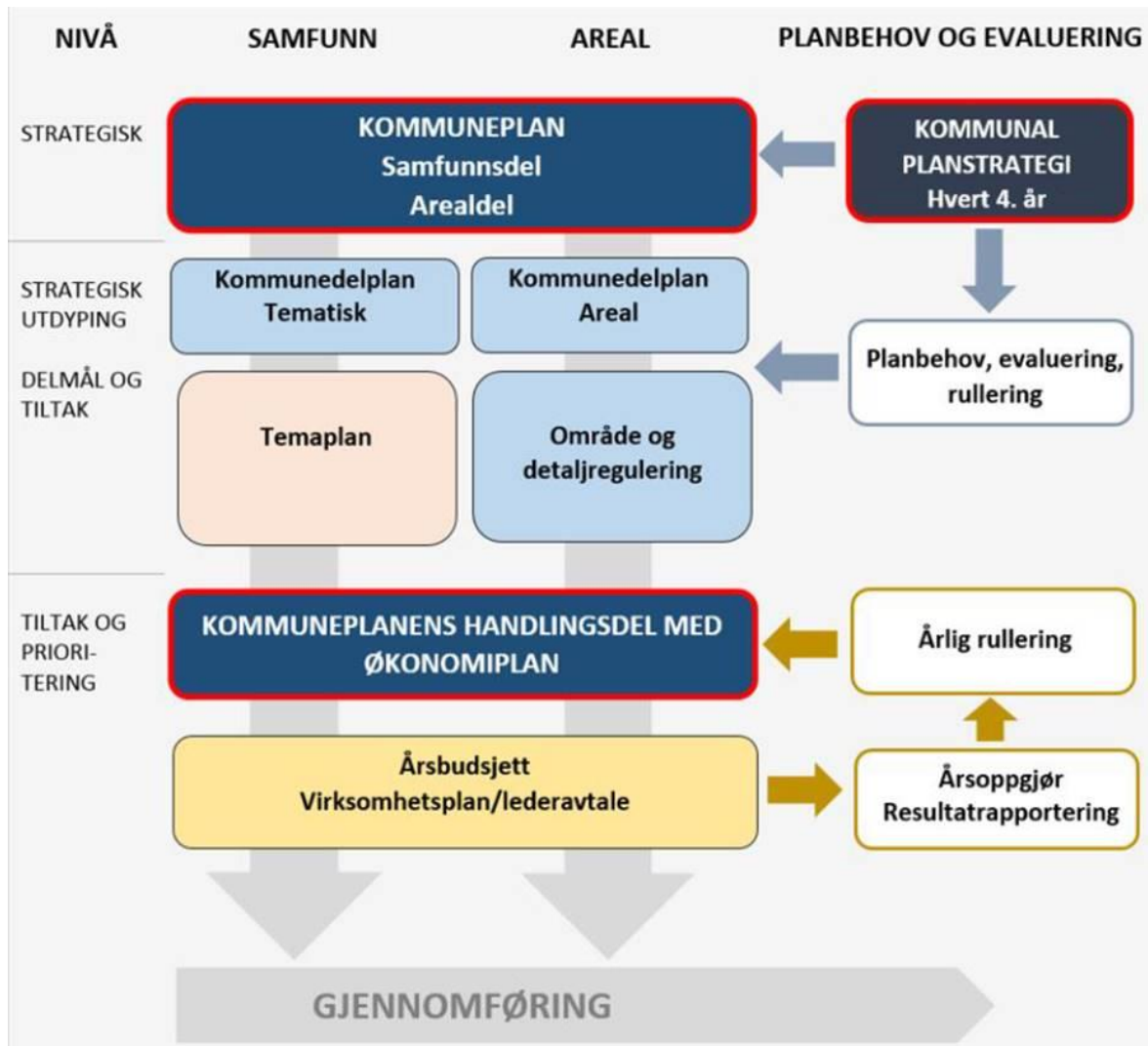

1-årshjulet i sammenheng med 4-årshjulet

Figuren under viser Vegårshei kommunes plansystem. Alle kommunens overordnede planer og strategidokumenter vedtas av kommunestyret.

Planstrategien

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode (fireårsperioden), og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og i kommunens langsiktige samfunnsplanlegging.

Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunens strategiske valg for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og de ulike sektorenes utfordringer. Det skal i tillegg vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen.

Det nye kommunestyret kan når som helst i perioden behandle sak om planstrategi på nytt. Vegårshei kommunestyre vedtok ny planstrategi for 2016-2019 i møte 13.12.16 i PS 110/16.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen utarbeides vanligvis for en periode på 12 år og revideres hvert fjerde år. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp i fireårsperioden, og denne skal revideres årlig.

Før selve arbeidet med kommuneplanen igangsettes skal det utarbeides et planprogram for kommuneplanen. Planprogrammet skal beskrive hvilke temaer som planlegges revidert i kommuneplanen, utredningsbehov og medvirkningsprosesser. Forslag til rullering av kommuneplan er nå på offentlig høring, med frist til 26.11.18.

Handlingsprogram

Kommunens økonomiplan skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver for kommunens virksomhet. I Vegårshei kommune innarbeides økonomiplanen og årsbudsjettet i handlingsprogrammet, som inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode.

Styringssystemet

Styringssystemet (virksomhetsstyringen) er *rådmannens verktøy* for å iverksette og følge opp vedtak, mål og prioriteringer. Virksomhetsstyringen skal sikre at kommunen løser oppgavene og når målene på en effektiv måte innenfor gjeldende lover, regler og økonomiske rammer.

6. HOVEDMÅL OG FOKUSOMRÅDER

Overordnet styringskort for 2019 ble vedtatt av kommunestyret 04.09.18 - PS 58/18.
Hele det overordnede styringskortet ligger under vedlegg.

6.1. SAMFUNN- OG INFRASTRUKTURPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Legge til rette for trivsel og god folkehelse i kommunen
2. Legge til rette for flere arbeidsplasser, og bidra til å videreutvikle næringslivet
3. Rask og sikker fysisk og digital kommunikasjon i kommunen og med regionen

Vedtatte mål for 2019	Ønsket resultat
Befolkningsvekst	2150
Attraktivt sentrum	Påbegynt prosjekt, etablert møteplasser, tatt i bruk nytt bibliotek
Ha nødvendig infrastruktur som ivaretar tjenestetilbud og kvalitet i takt med befolkningens behov	Gjennomført planer og tiltak
Fortsette å være pådriver for innbyggerpåvirkning og bruk av frivillige	Iverksatt konkrete tiltak
Økt næringsutvikling	Aktivt bruk av regionalt næringsfond
Økt kompetanse om klimautfordringer og bevissthet på gode miljøtiltak	Bruke klimaveikart for Agder i alle organisatoriske ledd

Folketallet i kommunen har tidligere økt raskere enn forventet, men vi ser nå en utflating, selv om det stadig er vekst. Folketallet er pr. 29.10.18 2096. Det kan være flere årsaker til økningen, men både tilflytting, samt at fødselstallet har vært stabilt de siste årene, kan være noen av faktorene. Kommunen har også gjennom flere år opparbeidet seg et godt omdømme, og har hatt flere positive medieomtaler. I tillegg er det tilgjengelige boligtomter i hele kommunen. I tillegg mottar kommunen flere flyktninger, og det har skjedd flere familiegjenforeninger som følge av dette..

De vedtatte investeringsprosjektene følger i stor grad planene. Utbygging og forbedring av kommunens VA-anlegg er et prioritert område. Noen investeringer er imidlertid skjøvet i tid, eller tatt ut pga. både kommunens stramme økonomi, men også manglende kapasitet i administrasjonen til å betjene oppgavene. Utbygging av VBO, helsehus, ungdomsskole og bibliotek er nå realiteter.

Det er stor fokus på å arrangere møteplasser for nyteknik og frivillig engasjement. Dette gjøres i stor grad i regi av frivillighetssentralen, bibliotek og flyktningetjenesten og frivillige lag og foreninger. I tillegg har kommunens ledelse, både politisk og administrativt, fokusert på hvordan systematisering av frivilligheten kan gi bedre utnyttelse av en svært viktig ressurs.

Kommunen deltar i regionale næringsnettverk, og har fokus på både lokal og regional utvikling. Med stadig strammere økonomiske rammer og økt fokus på samarbeid, blir det kanskje enda viktigere i fremtiden å utnytte de gode kreftene som totalt sett finnes i kommunen. Kommunen og private interesser må dra i samme retning for best mulig tilrettelegging for nyskaping.

Ved alle nye investeringer og fornyinger av eksisterende infrastruktur og bygg, skal klima- og miljøutfordringer ivaretas på best mulig måte. Klimaveikart for Agder blir et viktig og nødvendig verktøy i all samfunnsplanlegging.

6.2. BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Levere gode og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne
2. Gjøre tjenestene mer tilgjengelige

Vedtatte mål for 2019	Ønsket resultat
Levere tilfredsstillende og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne	Økt tilgjengelighet Gevinstrealisering av digitaliseringsprosesser mm
Redusere sosiale utfordringer knyttet til rus, psykiatri, kriminalitet og barnevernsproblematikk samt ha god integrering av flyktningene	Flere fra stønad til arbeid Reduksjon av sosialhjelpsutgiftene Helhetlige styringssystemer Tilpasset tjenestetidspunkter Aktiviteter for flyktninger
Sikre barn og ungdom trygghet i barnehage- og skolehverdagen og god kvalitet i opplæringen	Ivareta bemanningsnorm Forbedre skolerresultater Deltakelse i prosjekt i regi av FM Ta i bruk ny ungdomsskole mm
Sikre fremtidsrettede helse- og omsorgstjenester til innbyggerne	Gevinstrealisering ved nytt bygg Tatt i bruk ny teknologi Ingen reinnleggelser på sykehus Bedre resultater på ungdataundersøkelsen

Kommunen har stort fokus på knytte til seg, og beholde kvalifisert kompetanse. Det legges stor vekt på å levere gode tjenester til våre innbyggere, samtidig med at kravet til effektivisering opprettholdes. Dette blir stadig mer krevende ifht stram økonomi, sårbarhet og kapasitet. Det er en klar målsettinga at nye digitale løsninger vil være et effektivt og nødvendig bidrag til å også i fremtiden kunne levere tilfredsstillende tjenester til innbyggerne.

Kommunen har stor fokus på økt tverrfaglig og interkommunalt samarbeid. Holt lensmannsdistrikt har hatt kontorplass for sin politikontakt i kommunens administrasjonsbygg. Dette har vist seg svært positivt, og det gode tverretatlige samarbeidet er i ferd med å gjenskapes gjennom formalisering av SLT arbeid. Kommunens satser også sterkt på folkehelse gjennom bedre tverrfaglig innsats, BTI, konkret rettet mot barn og unges psykiske helse og barn og barnefattigdom.

Kommunen følger nøye med på utviklingen i oppvekstsektoren. Det er økt fokus på samordning og koordinering av spesialpedagogiske behov og ressurser. Prosjekter knyttet til tidlig innsats, som språkprosjekt i barnehagen, har vært meget vellykket, og skal implementeres i den videre driften. Det knyttes også store forventninger til å ta i bruk den nye ungdomsskolen og nytt folkebibliotek. I hele oppvekstsektoren er det stort fokus på kvalitet og kompetansehevende tiltak.

For å imøtekomme nye krav og forventninger for å løse fremtidige helse- og omsorgsoppgaver fortsetter prosessen med å få flere ansatte opp i høyere stillinger. Det knyttes også store forventninger til omorganiseringen av de to omsorgsenhetene, som nå er blitt slått sammen fra 2018. Brukernes behov er utgangspunkt for denne omstillingen.

6.3. ORGANISASJON- OG MEDARBEIDERPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Være en effektiv organisasjon tilpasset oppgaver og samfunnsutvikling
2. Kompetansen til medarbeiderne skal være oppdatert og fremtidsrettet
3. Legge til rette for trivsel og lavt sykefravær

Vedtatte mål for 2019	Ønsket resultat
Organisasjon som er fremtidsrettet, effektiv og tilpasset oppgavene	Endret jobbatferd på minst et område Gjennomsnittlige stillingsstørrelse på 75% eller høyere Antall ansatte som har fått stillingsprosenten Minimum 4 lærlingekontrakter mm
Oppdatert og fremtidsrettet kompetanse	Oversikt over kompetansebehov- og gap Fornytt kompetanse inne flere fagfelt Gjennomførte opplæringer mm
Motiverende oppgaver, trivsel og lavt sykefravær	Økt kompetanse og kvalitet Sykefravær 6,5 % eller mindre

Kommunens har gjennom mange år hatt svært høyt sykefravær i helse- og omsorgsenhetene. Gjennom prosjektarbeid og målrettet innsats, spesielt rettet mot organisering, styring, bedre systemer samt å øke stillingsstørrelser, har sykefraværet i helse- og omsorgsenhetene blitt redusert. Antall deltidsstillinger under 50 % er også redusert, og det forventes en gjennomsnitt stillingsstørrelse på over 70 % i løpet av 2019. Det er nå satt fokus på å vri innarbeidet kultur fra ønske om å ha deltidsstillinger mot ønske om å jobbe i høyere stillinger. Dette blir helt avgjørende for å jobbe smartere, effektivisere og møte innbyggernes behov på en bedre måte innenfor dagens økonomiske rammer.

For å møte krav og forventninger fra både brukere og politikere, må kompetansen til ansatte i kommunen følge denne utviklingen. Det vektlegges derfor til enhver tid å ha nødvendig oversikt over kompetansebehov- og gap. Stramme økonomiske rammer tilsier at kompetanseutvikling må gjennomføres på andre og mer effektive måter enn det som tidligere har vært gjort ifht kursvirksomhet o.l. Bruk av e-læring og annen nettbruk må utnyttes bedre.

Ved å fokusere på å opprettholde interessante og meningsfulle oppgaver, kan dette gi ønsket resultat i form av kompetente og fornøyde medarbeidere, som gjør en god jobb for innbyggerne.

6.4. ØKONOMIPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Ha en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser
2. Forvalte kommunal eiendom og eiendeler i et langsiktig perspektiv

Vedtatte mål 2019	Ønsket resultat
Etablere en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser	Regnskap med positivt netto driftsresultat minimum 1,5, % mm

Økonomi er tema på hvert ledermøte. Det er fortsatt stort fokus på økonomistyring og rapportering. Rådmannen rapporterer jevnlig til formannskapet. Fra ledergruppa utvises det sterk lojalitet og vilje til å forsøke å holde seg innenfor gitte rammer og tilpasse tjenestenivå og oppgaver i forhold til den økonomiske realitet med det formål å kunne opparbeide en buffer. Dette har imidlertid vist seg vanskelig å få til i praksis for hele organisasjonen, selv om det har skjedd en markant bedring for flere enheter det siste året. Enkelte enheter sliter med å oppnå balanse i regnskapet for 2018. Eiendomsskatt ble innført i løpet av 2016. Dette er et viktig bidrag for fortsatt å kunne opprettholde nødvendig kvalitet og lovkrav i tjenesteleveransen, idet andre rammeoverføringer stadig blir mindre.

6.5. STYRKER OG SVAKHETER – MULIGHETER OG TRUSLER

Styrker nåtid	Muligheter fremtid
• Godt omdømme • Tydelige mål for samfunnsutvikling • Fortsatt god kvalitet på tjenestene • Dyktige og dedikerte medarbeidere • God lokalkunnskap	• Ytterligere omstilling og effektivisering • Digitaliseringsgevinster • Fortsette interkommunalt og regionalt samarbeid ved behov • Utnytte mange og gode lokale krefter
Svakhet nåtid	Trusler fremtid
• Stram økonomi • For svak brukerorientering	• Sårbarhet ifht kompetanse og særlig kapasitet • Manglende kapasitet til å prioritere videre næring- og samfunnsutvikling • Lite rom for å ta grep som gir varige effekter på driftsnivået

Det vises til beskrivelse av enhetene, og ledernes kommentarer til rådmannens budsjett- og økonomiplanforslag i vedleggsdelen.

7. RAMMEBETINGELSER

7.1. REGJERINGENS KOMMUNEOPPLEGG

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 12. oktober. Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede *inntekter* på 2,600 mrd. kroner, mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst på mellom 2,6 og 3,2 mrd. kroner. Realveksten, dvs. vekst utover kompensasjon for lønns- og prisvekst, fordeles med 2,600 mrd. kroner på kommunene og 0,000 mrd. kroner på fylkeskommunene. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 2,8% fra 2018 til 2019. Inntektsveksten i 2019 er regnet fra inntektsnivået i 2018 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2018. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2018, blir inntektsveksten fra 2018 til 2019 lavere, siden nivået som veksten regnes fra er betydelig oppjustert sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2018. Regjeringen foreslår at den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere økes med 0,25 % poeng til 11,55 % poeng.

I rådmannens budsjettframlegg for 2019 er frie inntekter (skatt og rammetilskudd) satt til 140,715 mill. kroner. Rådmannen legger nå til grunn 137,579 mill. kr som frie inntekter i 2018. *I dette budsjettforslaget legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 3.136. kr. eller 2,3 %.* Dvs. en realnedgang på -0,5%. Vegårshei er også i år blant de kommunene med lavest vekst i fylket. Dette er en betydelig lavere enn den varslede veksten for kommunene samlet (2,9 %). Dette skyldes først og fremst endring i inntektssystemet, der innføring av nytt bostedskriterium (strukturkriteriet) for å differensiere basistilskuddet ut fra frivillige/ufrivillige avstandsulempere, som fikk virkning fra 2017. Riktignok kom vi bedre ut av dette i 2018 sammenlignet med 2017, men samtidig har vi hatt en sterk reduksjon i antall barn i barnehagealder, og en reduksjon i antall innbyggere over 90 år som slår negativt ut på rammetilskuddet.

Innlemminger av øremerkede tilskudd, og generelt alle andre oppgaveendringer som det kalles, korrigeres for, når vekst i frie inntekter beregnes. Kommuneopplegget for 2019 har i seg noen slike definerte oppgaveendringer, på lik linje med hva som har vært vanlig de senere år. I rammetilskuddet for 2019 er følgende elementer/endringer lagt inn eller trukket ut (i 2019 kr): (Vegårsheis del vises i kolonnen lengst til høyre. Alle tallene er oppgitt i 1.000 kr).

<i>Midler inn (kompensasjon) (1 000 kroner)</i>	<i>Landet</i>	<i>Vegårshei</i>
Boligsosialt kompetansetilskudd	15.599	5
Innlemming boligsosiale tilskudd	8.900	3
Utskrivingsklare pasienter psykisk helsevern	185.000	99
Gratis kjernetid, barnehage	92.861	34
Takstoppgjør allmenleger	100.000	53
Of. til Trondheim kommune, AC Møller skole	1.600	0

Midler ut (uttrekk)

Tilskudd frivillighetsentralen, ny fordeling	0	-7
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten ny fordeling	0	-11
Økt maksimalpris i barnehage	-87.701	-32
Økning i elevtall statlige/private skoler	-103.256	-54
Uttrekk statlig finansiering av omsorgstjenestene	-5.646	0
Sum innlemminger og korreksjoner	207.356	91

Rådmannen har for de øvrige årene i planperioden (2020-22) budsjettet med en årlig økning i skatt på 1,00 %. Rammetilskuddet budsjetteres også med realvekst på 1,00 % årlig økning i hele planperioden.

Rådmannen har for øvrig merket seg regjeringens forslag om å øke innslagspunktet for tilskudd til ressurskrevende brukere med kr.50.000 utover indeksregulering fra kr.1.235.000 til 1.320.000. Den statlige kompensasjonen for utgifter utover innslagspunktet foreslås fortsatt å være 80 %.

7.2. PROGNOSE (FORUTSETNINGER) FR KOMMUNENS GENERELLE INNTEKTER OG UTGIFTER

Det som kan kalles for kommunens generelle inntekter og utgifter fremgår av det såkalte budsjettskjema 1A. Budsjettskjema 1A synliggjør på en god måte den samlede «driftskaka» som kommunen kan bruke på tjenester og aktiviteter innenfor de ulike rammeområdene eller enhetene. Avsatte midler til å møte kommende lønnsoppgjør, samt andre fellesutgifter til fordeling gjennom året, må også finansieres av denne «kaka».

Budsjettet vil være i balanse det enkelte år når «kaka» er lik summen av enhetenes (rammeområdenes) rammer. Vi ser at «kaka» i 2019 er redusert med ca. kr. 0,237 mill. sammenlignet med hva som ble lagt til grunn i opprinnelig budsjett for 2018. Rådmannen vil presisere at dette er en nominell og ikke reell reduksjon, dvs. at en først må finansiere lønns- og kostnadsvekst fra 2018-2019 før eventuelt nye tiltak får tilført midler. En av grunnene til reduksjon i «kaka» er at integreringstilskudd flyktninger blir redusert med kr.1.598 mill. fra 2018 til 2019. Men dette slår ut i tilsvarende reduksjon i utgiftssida. (se reduksjon i ramma til enheten NAV/sosiale tjenester). Dette forsterkes i økonomiplanperioden og er hovedårsaken til at «kaka» blir redusert kraftig de siste åra. Den andre hovedforklaringen på at «kaka» blir redusert er økte finansutgifter. Det høye investeringsnivået vi har hatt de siste åra fører til økte rente og avdragsbelastninger. Det er også budsjettet med høyere rente i økonomiplanperioden. Tilskudd til ressurskrevende brukere er også budsjettet med i underkant av 1.mill.kr mindre i 2019 enn i 2018. Delvis på grunn av lavere utgifter på bruker, men også på grunn av stadige innstramninger i tilskuddet.

Avsetning til disposisjonsfond (buffer) er 0,28% lavere enn målsetningen i styringskortet i 2019. Det er budsjettet med et netto driftsresultat på 1,22 %, mens styringskortet hadde 1,5 % som resultat. I 2020 reduseres netto driftsresultat til 1,21%, mens det reduseres til 0,56% i 2021 og i 2022 er det negativt med 0,26%.

Rådmannen vil først kort kommentere og begrunne hva som ligger til grunn for budsjetteringen av de enkelte postene som bestemmer størrelsen på «driftskaka» i 2019-2022.

7.2.1. Skatt på inntekt og formue (skatteanslaget) pluss rammetilskudd

- For skatt og rammetilskudd er det tatt utgangspunkt i tall fra statsbudsjettet
- Eiendomsskatt er lagt inn med en beskjeden volumøkning i hele perioden. Det er foreslått en sats på 4,00 promille, som samsvarer med vedtatt økonomiplan for perioden 2018-2021.
- I statsbudsjettet er det foreslått en del endringer i eiendomsskatteloven
 - Det er blant annet foreslått en lovpålagt reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten på 30% for bolig og fritids-eiendom
 - Dvs. en økning på 10% i forhold til dagens ordning
- Bruk av formuesgrunnlag gjøres obligatorisk for verdsettelse av boligeiendom

- Maksimal skattesats for bolig og fritidseiendommer reduseres fra 7 til 5 promille
 - Dersom dette blir vedtatt vil vi få reduserte inntekter på eiendomsskatt fra og med 2020 pga. den økte reduksjonsfaktoren
 - For å få samme inntekten vil en måtte øke til 5 promille

7.2.2. Andre generelle statstilskudd

- **Kompensasjonstilskudd sykehjem/omsorgsboliger:** Kommunen får utløst slik rente- og avdragsrefusjon for 16 omsorgsboliger og 6 sykehjemsplasser. Rentedelen av kompensasjonen er beregnet med 1,80 % som rentesats i 2019, 2,1% i 2020 og 2,5% i 2021 og 2022.
- **Rentekompensasjon skoleanlegg:** Kommunen får innenfor gjeldende ordning utbetalt rentekompensasjon fra Husbanken av en ramme på ca. kr. 6,5 mill. Også her er det Husbankens flytende rente gjennom året som er referanserente. Kompensasjonen løper over 20 år. Investering som ble gjennomført i 2010-2011 på skolen kommer innenfor ordningen som er betegnet som ny ordning. Rentedelen av kompensasjonen er beregnet med 1,80 % som rentesats i 2019, 2,1% i 2020 og 2,5% i 2021 og 2022.
- **Investeringskompensasjon reform 97:** Denne ordningen gjaldt for 20 år og er dermed avsluttet i 2017.
- **Tilskudd ressurskrevende tjenester:** I budsjetteringen av dette anslaget er det tatt utgangspunkt i gjeldende regelverk som sier at staten refunderer 80 % av netto lønnsutgifter utover et innslagspunkt på kr.1.362.000.
- **Integreringstilskudd:** I budsjetteringen av dette er det lagt inn de flyktningene som vi så langt i år er kjent med vil komme. Her kan det skje endringer ved evt. familiegjenforeninger. Det er ikke budsjettet med nye flyktninger hverken på inntektssiden eller utgiftssiden i 2019-2022.
- **Momskompensasjon fra driftsutgifter:** Inntektene anslås til kr. 2,9 mill. i 2019 budsjettet. Rådmannen har valgt å budsjettere med lik kompensasjon framover.

7.2.3. Netto finansinntekter- og utgifter

Renteinntekter og utbytte

Rådmannen har tatt høyde for forventninger om økt rente i økonomiplanperioden. Det er lagt til grunn 1,75 % som innskuddsrente i 2019 på midlene i utviklingsfondet som vil reduseres fra 17,4 mill. til 4.412 i løpet av 2018. Det er også forutsatt at ca. kr. 4.mill. av kortsiktig likviditet, har samme betingelser. I 2020 er det budsjettet med rente på 2,0% og i 2021 og 2022 2,5% på disse midlene. Mens kortsiktige plasseringer ellers, er lagt til grunn 0,85 % i 2019, for 2020 1,0% og 2021 og 2022 1,25% på disse midlene. Renteinntektene på formidlingslån (nå kalt startlån) er kr. 140.000 mindre enn renteutgiftene på disse lånene (se linje 7.3 og 8.3 i skjema 1 A-B opp mot hverandre). Dette skyldes at vi ikke får videreutlånt lånene med en gang. I tillegg tar banken en administrasjonsutgift for disse lånene, og vi har hatt bokførte tap på startlån som reduserer fremtidig renteinntekt.

Utbytteinntektene fra Agder Energi er budsjettet med følgende forutsetninger:

2019-2022: Resultat Agder Energi 845 millioner, utbytteprosent 70%.

Renteutgifter og avdrag

Rådmannen har lagt til grunn 2,1 % som p.t. rente på kommunens innlån i 2019. I 2020 er det budsjettet med 2,5% og i 2021 og 2022 2,9%. For kommunens fastrente-lån er renteutgiftene naturligvis budsjettet med grunnlag i de gitte betingelsene. Avdragsutgiftene er beregnet med utgangspunkt i nedbetalingsplaner for eksisterende gjeld og forventet nedbetalingstid på de nye investeringslånene som er satt til 40 år i 2019. Låneopptak i 2020-2022 er det foreslått 30 års nedbetalingstid. Et veid gjennomsnitt av investeringene tilsier en

noe kortere lånetid. Men siden vi har en del å gå på i forhold til minimumsavdrag har vi valgt dette.

7.2.4. Avsetninger (inkl. overføring fra drift til investering)

4-årsperspektivet 2018-2021

Vegårshei kommune ønsker å legge netto driftsresultat som styringsmål for bærekraftig kommuneøkonomi. I styringskortet for 2019 er målet 1,5 % i regnskapsresultat. Dette målet klarer vi ikke å oppnå med budsjettforslaget for 2019, der netto driftsresultat er 1,22%, og heller ikke i 2020 som har 1,21% i netto driftsresultat. I 2021 er netto driftsresultat 0,56%, mens det for 2022 er negativt med 0,26%. Summert over fire års perioden 2019-22 brukes det kr. 0 av disposisjonsfond (linje 15,1 i skjema 1 A-B), men kr. 3.800.000 av disposisjonsfond flyktninger (linje 15,2). Det avsettes kr. 6.480.000 (linje 12). I budsjettforslaget for øvrig ligger til grunn at det antatte årlige egenkapitalinnskuddet i KLP finansieres i driftsbudsjettet. (Uansett kan dette ikke lånefinansieres).

7.2.5. Netto driftsresultat og saldering

Rådmannen viser her til følgende oppstilling (hvor regnskapstall for 2016 og 2017 samt budsjettall for 2018 også framgår):

	R.2016	R.2017	B.2018	B.2019	B.2020	B.2021	B.2022
Brutto driftsresultat, ekskl. avskrivninger	-13 367	- 15 117	-12 465	-10 584	-12 991	-13 119	-12 127
Finansinntekter	-7 157	- 6 854	-6 007	- 5 717	- 5 892	-6 122	- 6 203
Finansutgifter	14 874	14 561	15 878	13 915	16 574	18 198	18 808
Netto driftsresultat	-5 651	- 7 410	- 2 594	- 2 386	-2 309	-1 043	478
Bruk av avsetninger (driftsfond)	-1 229	- 1 189	- 166	0	0	-1 200	-2 600
Avsetninger til driftsfond	6 359	8 037	2 180	1 771	1 674	1 588	1 447
Overført fra drift til investering	521	562	580	615	635	655	675
Bunnlinjen/regnskapsmessig resultat	0	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat i %	2,59	3,13	1,32	1,22	1,21	0,56	-0,26

I rådmannens budsjettforslag for 2019 legges til grunn et netto driftsresultat på kr. 2.386 mill. For år 2 (2020) i økonomiplanen anslås et netto driftsresultat på kr.2.309 mill. For år 3 (2021) anslås dette til kr. 1.043 mill. mens for år 4 (2022) er netto driftsresultat negativt med kr.0.478 mill.

Etter kommunestyrets vedtak blir tabellen endret slik:

	R.2016	R.2017	B.2018	B.2019	B.2020	B.2021	B.2022
Brutto driftsresultat, ekskl. avskrivninger	-13 367	- 15 117	-12 465	-14 044	-13 669	-12 967	-11 975
Finansinntekter	-7 157	- 6 854	-6 007	- 5 830	- 5 892	-6 122	- 6 203
Finansutgifter	14 874	14 561	15 878	16 517	16 604	18 198	18 808
Netto driftsresultat	-5 651	- 7 410	- 2 594	- 3 356	-2 957	- 891	630
Bruk av avsetninger (driftsfond)	-1 229	- 1 189	- 166	-300	0	-1 200	-2 600
Avsetninger til driftsfond	6 359	8 037	2 180	3 041	2 322	1 436	1 295
Overført fra drift til investering	521	562	580	615	635	655	675
Bunnlinjen/regnskapsmessig resultat	0	0	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat i %	2,59	3,13	1,32	1,66	1,46	0,44	-0,31

8. INVESTERINGSPROGRAM 2019-2022

INV.BUDSJ.2019-2022 - Kommunestyrets vedtak øk.plan 2019-2022							
TEKST	ANSVAR	TJEN.	UBR.2018	BUDSJ.19	BUDSJ.20	BUDSJ.21	BUDSJ.22
IPAD POLITIKERE	10	1000		150	0	0	0
AMU TILTAK/AVVIK VERNERUNDER	11	1800	185	100	0	0	0
UTREDNING PLANLEGG NYE PROSJ.	11	3010	200	0	100	0	0
KART-OPPMÅLING	11	3030	173	0	0	0	0
TILRETTELEGGING NÆRINGSVIRKSOMH	11	3253		100	100	100	100
TURSTI/GANGVEI STORELVA	11	3601		50	0	0	0
BADEPlass VASKARPLASSEN	11	3601	1 790	0	0	0	0
INVESTERING VEGÅRSHEI MENIGHETSF	11	3900	281	100	100	100	0
UTVIDELSE KIRKEGÅRD	11	3900	3 225	3 800			
IKT EGEN KOMMUNE	13	1206	900	0	0	0	0
IKT FELLESPROSJEKTER DDØ	13	1207		0	0	0	0
VEGÅRSHEI SKULE INVENTAR-UTSTYR	21	2020		0	0	0	0
MYRA BARNEHAGE INVENTAR	27	2010		100	0	0	0
UBERGSMOEN BARNEHAGE	27	2011		0	100	0	0
KOMMUNAL BIL BRUKERTRANSPORT	34	2730		350	0	0	0
UTSTYR SYKEHJEM OG ÅPEN OMSORG	35	2530	1 236	500	500	500	0
KJØKKEN,VASKERI,RENHOLD	35	2531		0	0	0	0
ÅPEN OMSORG	35	2541		0	0	0	0
OMBYGGING KOMMUNEHUS	62	1350	271	550	100	100	100
DIV.MASKINER TEKNISK	62	1700	384	100	0	100	0
KOMBIMASKIN(LITEN HJULLASTER)	62	1700		600	0	0	0
DIVERSE BRANNSIKRING/BRANNDOK.	62	1700		150	0	750	0
OPPGRADERING SD -ANLEGG	62	1700	842	0	0	0	0
REHABILITERING BARNEHAGE	62	2215		100	100	100	80
REHABILITERING SKULEN	62	2225		550	100	100	0
UTBYGGING SKULEN	62	2225	8 543	3 000	0	0	0
LEGE OG HELSESENTER	62	2410		0	0	0	0
REHAB VBO	62	2615	85	0	100	0	100
BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	62	2650		0	0	0	0
KOMMUNALE BOLIGER OPPGRADERING	62	2650		100	100	100	100
KOMMUNALE OMSORGSBOLIGER	62	2651	53	150	100	100	100
BOLIGFELT LIHEIA	62	3155		0	0	0	200
DJUPTJENNHAUGEN 4 BOLIGFELT	62	3155	2 153	0	0	0	0
VEGINVESTERING/REHAB.REP.BRUE	62	3335	60	100	100	100	100
ASFALTERING KOMMUNALE VEIER	62	3335		280	0	250	0
VEIFREMFORING ESSO-OMRÅDET	62	3335	1 476	2 500	0	0	6 000
KOMMUNALE VEILYS	62	3340	33	0	0	0	0
OPPGRADERING BRANNSTASJON	62	3390		4 500	0	0	0
VANNBEHANDLING MYRA VANNVERK	62	3405	534	7 500	0	0	0
VANN-KLOAKK MOLAND	62	3405		0	8 000	0	0
UBERGSMOEN VANNVERK HØYDEBASS	62	3405	688	3 150	0	0	0
REHAB AV VANN/NETT/AVL.NETT	62	3455	100	100	100	100	100
NYTT RENSEANLEGG	62	3505	1 775	28 819	0	0	0
VEGÅRSHEIHALLEN	62	3812		75	0	0	0
EGENKAPITALINNSKUDD KLP	90	1800		615	635	655	675
AVDRAGSUTGIFTER FORMIDLINGSLÅN	90	2830		2 321	2 586	2 851	3 116
UTLÅN AV HUSBANKMIDLER	90	2830		5 000	5 000	5 000	5 000
BRUK AV FORMIDLINGSLÅN	90	2830		-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
MOTTATTE AVDRAG FORMIDLINGSLÅN	90	2830		-2 321	-2 586	-2 851	-3 116
SUM BRUTTO INV.UTGIFTER			24 987	58 189	10 335	3 155	7 655
OF.FRA DRIFT EGENKAP.INNSKUDD	90	1800		-615	-635	-655	-675
SALG BOLIGER	62	2650		-2 500	-2 500	0	0
SALG MAURÅSEN	62	2650		-8 000	0	0	0
TOMTESALG	11	3155		-3 500	-2 500	-2 500	-2 200
AVS/BRUK AV UBUNDET INVEST.FOND	11	3155		0	0	330	0
REFUSJON MOMSKOMP INVESTERINGER				-2 528	-210	-330	-972
FINANSIERING UTENOM LÅN				-17 143	-5 845	-3 155	-3 847
BEHOV FOR LÅNEFINANSIERING				41 046	4 490	0	3 808

Oversikt over konsekvenser på drift, industriområde Fidalen og Boligfelt Liheia

1.000 KR.	2019	2020	2021	2022
INDUSTRIBYGG FIDALEN		15.000		
MOMSKOMPENSASJON		-2.250		
LÅNEBEHOV		12.750		
RENTER 2,1-2,5-2,9-2,9%		159	364	351
AVDRAG 30 år		213	425	425
SUM DRIFT		362	789	776
	2019	2020	2021	2022
BOLIGFELT LIHEIA		1.000	15.450	
MOMSKOMPENSASJON		-150	- 2.318	
LÅNEBEHOV		850	13.132	
RENTER 2,1-2,5-2,9-2,9%		11	214	397
AVDRAG 30 år		14	248	466
SUM DRIFT		25	462	863

8.1. KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAMMET

Rammer og finansiering

Vegårshei kommune har de siste årene gjennomført flere store investeringer. Det er ønskelig at kommunen er aktiv og offensiv ved å prioritere fremtidsrettede og nødvendige investeringsoppgaver. På denne måten utvikler kommunen tjenestetilbudet og tilpasser kapasiteten til kommuneplanens mål om flere innbyggere, tilrettelegging for boligbygging, satsing på barn, unge og eldre, samt fremtidig samfunnsutvikling. Men man kan naturligvis heller ikke investere "over evne". I fireårsplanen er det en klar forutsetning for økonomien framover, at ikke lånebehovet økes utover det som er foreslått.

I tabellen over vises de investeringstiltakene som rådmannen foreslår i økonomiplanen for 2019-2022. Utgiftsrammen for investeringer utenom avgiftsområdet er oppgitt inkl. mva. Rådmannen legger til grunn en samlet kostnadsramme på kr. 57,589 millioner i forslaget til (real-)investeringsprogram for 2019. For årene deretter foreslås følgende kostnadsramme på investeringene: 10,335 millioner i 2020, 3,755 millioner i 2021 og 7,455 millioner i 2022.

Utviklingen i lånegjeld framover vises i tabellen nedenfor. Der fremkommer tall for utviklingen f.o.m. 2016. (Formidlings lån er her holdt utenom)

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
180.214.539	169.694.018	186.758.018	216.589.018	208.874.018	196.122.018	187.728.018

I løpet av økonomiplanperioden vil vår lånegjeld i 2019 være ca. 102.851 pr. innbygger.

Fellesinvesteringene knyttet til IKT har bidratt til en uforholdsmessig høy lånegjeld. Fra og med 2018 har Agder IKT overtatt investeringsutgiftene. De øvrige kommunene i det tidligere samarbeidet refunderer renter og avdrag, jfr. hovedoversikt 1A, pkt. 8.4 og 9.3.(siste år 2022)

Startlån

Rådmannen foreslår å ta opp kr. 5.0 mill. i startlån i 2019.

Vegårshei kommune hadde pr 1.1.2018 et tapsfond på kr. 53.142 som kan brukes i forbindelse med konstatert tap på startlån. Kommunen kan søke Husbanken om å sette av deler av tildelt tilskudd til tapsfond for startlån. Dersom kommunen bruker opp tapsfondet, kan kommunen i noen tilfeller søke Husbanken spesielt om å få dekt deler av tapet som kommunen får. Tapsfondet vil bli brukt til tap konstatert i 2018.

Begrunnelse og kommentarer til de enkelte investeringstiltakene:

Ipad politikere

Foreslås kr.150.000,- til Ipad politikere i 2019 i forbindelse med kommunevalget.

AMU-tiltak/avvik vernerunder

Rådmannen foreslår at det avsettes et beløp på kr. 100.000,- i 2019 for å kunne lukke avvik m.m. som rapporteres etter vernerunder i alle kommunens enheter. Prioritering av tiltakene behandles i AMU. Ubrukte midler fra 2018 overføres 2019. (pr. dags dato kr.185.000) AMU har vedtatt at disse pengene skal gå til møbler og inventar kommunehuset og ombygging/utvidelse av kantina.

Utredning planlegging nye prosjekter

Rådmannen viderefører kr.100.000 i 2020 til ovennevnte i henhold til fjorårets økonomiplan. Ubrukte midler fra 2018 overføres til 2019. (pr. dags dato kr.200.000)

Kart- og oppmålingstjenesten

Videreutvikle kart- og oppmålingsprogrammer og utstyr. Det er ikke avsatt midler til dette i økonomiplanperioden, men det står igjen penger i 2018 som blir overført til 2019. (pr dags dato kr.173.080)

Tilrettelegging næringsvirksomhet

Tilrettelegge for flere arbeidsplasser og videreutvikling av næringslivet. Kr. 100.000,- hvert år i perioden. Det er ikke funnet plass til opparbeidelse av nytt industriareal i økonomiplanperioden.

Tursti/Gangvei Storelva

Det er avsatt kr.50.000,- til dette i 2019. Dette er netto utgift for kommunen. Resten blir finansiert av tilskuddsmidler.

Badeplass Vaskarplassen

Kr.300.000 er satt av til dette formålet i 2018. Det vil komme en sak om regulering av investeringsbudsjettet for 2018, der det foreslås kr.1.500.000 i økning til dette prosjektet, som finansieres av tilskudd på kr.1.200.000 fra fylket og ekstra momskompensasjon på kr.300.000. Ubrukt fra 2018 vil overføres til 2019.

Investeringer Vegårshei menighetsråd

Det er avsatt kr.3.800.000 til utvidelse av kirkegård i 2019. I 2018 vil det bli budsjettert med kr.4.002.750, inkludert i dette beløpet er kr.1.300.000 som blir foreslått i regulering av investeringsbudsjettet for 2018, for å komme i gang med grunnarbeid. Til sammen inkludert tidligere år ligger da utvidelse av kirkegård inne med kr.8.633.145,-.

Det er også avsatt et beløp på kr. 100.000,- i 2019,2020 og 2021 til anlegg for «lyd/bilde i kirken, dvs bedre høytaleranlegg, miksepult, prosjektor og lerret for å kunne vise tekst. I tillegg gjenstår kr.281.000 av budsjett 2018. Av dette kr.200.000 til ny minigraver, resten er ubrukt til lyd/bilde i kirken.

Data egen kommune

Fra 2019 vil dette være IKT Agder som har ansvaret for. PCer vil bli leasa og vi får utgiften i driftsregnskapet. Det gjenstår kr.900.000 i 2018, usikkert hvor mye av dette som blir brukt.

Data fellesprosjekter

Utgår, IKT Agder har ansvaret for dette og våre utgifter havner i driftsregnskapet.

Myra barnehage inventar-utstyr

Avsatt kr.100.000 i 2019 til å oppgradere garderobene, og evt. møbler på personalrommene og HMS sikkerhetstiltak/støydempende tiltak, dersom det er midler igjen til det. Dette lå inne i fjorårets økonomiplan og er videreført.

Ubergsmoen barnehage inventar-utstyr

Det er satt av kr.100.000 i 2020 samme som Myra barnehage.

Kommunal bil brukertransport.

Avsatt Kr.350.000 til ny bil i 2019. Forslaget er en 7 seter EL bil.

Utstyr VBO og åpen omsorg

Avsatt kr. 500.000 i 2019-2021 som er videreføring av forrige økonomiplan. I tillegg vil ubrukte midler fra 2018 bli overført. (Ubrukt pr.31.10 kr.1.236.000). Utskiftning av sykehussenger, tekniske hjelpemidler og utstyr på avdelingene, kjøkken og vaskeri hvert år kr.100.000. Resterende beløp går til trygghetsteknologi og E-rom på pasientrommene.

Ombygging Kommunehus

I budsjett 2019 er det foreslått kr.350.000,- til solavskjerming og kr.100.000 til utskifting av gamle vinduer. For øvrig er det avsatt kr 100.000,- til oppgradering per år i 2019-2022. Ubrukt fra 2018 er kr.271.000 slutføring lader for el biler og ombygging i adm.bygg.

Diverse maskiner teknisk

Av budsjett 2018 gjenstår kr.384.000 til diverse maskiner og utstyr til traktor. Det er avsatt kr 100.000,- til fornying av mindre maskiner og redskap, så som gressklippere, snøfresere, større verktøy og diverse utstyr renhold mm. i 2019 og 2021, som er i tråd med fjorårets vedtatte økonomiplan. Kombimaskin (liten hjullaster med frontmontert snøfres) er lagt inn i 2021 med kr.600.000.

Kommunestyrets vedtak: Investering i Kombimaskin (liten hjullaster) fremskyndes til 2019

Diverse brannsikring/branndokumentasjon

Enheten har spilt inn behov for midler til bl.a. brannsikring i kommunehus (brannalarmanlegg, nødlys, samt oppgradering av dører og glassvegger mot trapperom), diverse oppgradering på skolen og generelt midler til oppgradering av branntegninger/branndokumentasjon på kommunale bygg. Det er ikke medtatt midler til slike tiltak før i 2021 med kr 750.000,- jfr. forrige økonomiplan. I 2019 er det lagt inn kr.150.000 til brannsikring skolen.

Oppgradering SD anlegg

Av budsjett 2018 gjenstår kr.842.000, gjelder VBO, skolen og Vegårsheihallen og gjelder styring av varme og ventilasjon. Det er ikke foreslått nye midler i økonomiplanperioden.

Rehabilitering Myra Barnehage

Videreført forrige økonomiplan hvor det er avsatt kr 100.000,- til oppgradering per år i 2019-2021 i de to barnehagene. I 2022 er beløpet redusert til kr.80.000,- (Det er satt av kr.380.000 i fireårsperioden).

Rehabilitering skolen.

Løpende oppgradering. Kr.100.000 pr. år fra 2019 til 2021, Kr.0 i 2022. I tillegg er det avsatt Kr.450.000 i 2019 solavskjerming, ny kledning og vinduer på østvegg adm.-fløy, nye himlinger i spesialfløy, ny poleringsmaskin, samt noe tilpassing i eksisterende bygningsmasse etter at ny ungdomsskole er tatt i bruk.

Utbygging skolen.

Lagt inn kr.31.600.000 i 2018 og kr.3.000.000 i 2019. Tidligere år ligger inne med kr.13.000.000,- Til sammen er det budsjettert med kr.47.600.000. Foreløpig ubrukt i 2018 er kr.8.543.000,- (Prosjektet er i rute og ser ikke ut til å gå med overskridelse)

Rehabilitering VBO

Løpende oppgradering. Ved beboerskifte i rommene på VBO vil det være behov for modernisering og oppussing. Avsatt Kr.100.000 pr. år i 2020 og 2022. Foreløpig gjenstår kr.85.000 av budsjett 2018.

Oppgradering av kommunale boliger

De kommunale boligene trenger nødvendig oppgradering etter noen års bruk som oftest ved skifte av leietakere, dvs. generelt fornying/utvikling på ulike områder. Kr.100.000 satt av pr. år.

Oppgradering av trygde og omsorgsboliger

Det er satt av kr.100.000 pr. år av samme grunn som kommunale boliger. I tillegg kr.50.000 i 2019 til automatisk døråpner i et par dører i de gule omsorgsboligene. Det gjenstår kr.53.000 av budsjett for 2018.

Nye boligfelt.

Djuptjennhaugen 4 gjenstår kr.2.153.000 av budsjettert beløp i 2018. Liheia som lå inne i forrige økonomiplan er nå tatt ut i denne økonomiplanen.

Kommunestyrets vedtak: Planlegging av boligfelt Liheia legges inn med kr 200.000 i 2022

Veginvesteringer/rehabilitering/reparasjon av bruer

Rådmannen har funnet plass til kr. 100.000,- pr. år i økonomiplanperioden. Det gjenstår kr.60.000 på årets budsjett. Kommunale veilys gjenstår kr.33.000 på årets budsjett. I tillegg er det satt av kr.280.000 i 2019 til asfaltering foran kommunehuset. Istandsetting og asfaltering av Hovlandsveien (forbi KIWI) er medtatt i 2021 med Kr.250.000,-.

Veifremføring Esso-området

Det er satt av Kr.2.500.000 i 2019 til dette. I tillegg er det avsatt Kr.6.000.000 i 2022. Restbeløp i 2018 budsjettet er Kr. 1.476.000 som overføres til 2019.

Oppgradering brannstasjon

Lå inne i forrige økonomiplan med Kr.1.500.000. Beløpet er økt til Kr.4.500.000. Bakgrunnen er pålegg fra Arbeidstilsynet om oppgradering av brannstasjonen mht. ventilasjon og dusjanlegg (ren og uren sone). Kostnadene er antatt i det det foreligger ikke er gjort detaljert planlegging.

Vannbehandling Myra Vannverk

Det er satt av Kr.7.500.000 til nytt høydebasseng Myra vannverk i 2019. Ubrukt i 2018 kr.534.000 gjelder diverse utbedringer av vannbehandlingsanlegget til Myra vannverk.

Vann-kloakk Moland

Det er foreslått kr.8.000.000,- til gjennomføring av dette tiltaket i 2020.

Ubergsmoen Vannverk og Høydebasseng

Prosjektet er satt opp med Kr.3.150.000 i 2019. I 2018 ligger det inne kr.800.000, av disse gjenstår det kr.688.000,-

Rehabilitering av vann- og avløpsnett

Kr.100.000 pr år, gjelder løpende behov for rehabilitering.

Nytt renseanlegget

Dette prosjektet har nok en gang blitt utsatt. Lagt inn kr.28.819.000 i 2019. I budsjettet ligger inne utgifter på kr.1.300.000 til gjenoppførelse av lager. For 2018 er budsjettet foreslått redusert i budsjettreguleringssak til Kr.2.000.000. Det gjenstår kr.1.775.000,- av midlene i 2018.

Vegårsheihallen

Kr.75.000 i 2019 satt av til lydplater i himling i kantine.

Egenkapitalinnskudd KLP

Budsjettert med kr.615.000 i 2019 og økes med kr.20.000 hvert år.

Startlån

Det foreslås kr.5.000.000 i startlån pr år i økonomiplanperioden

Kommentarer til finansiering av investeringene:

Overføring fra Drift egenkapitalinnskudd KLP

Egenkapitalinnskuddet foreslås dekket i driftsbudsjettet i hele perioden. Kan uansett ikke lånes til.

Salg av boliger

Ligger inne kr.2.500.000 i 2019 som gjelder salg av firemannsboligen i Djuptjennhaugen. I tillegg budsjetteres det med salg av en kommunal bolig i 2020.

Salg av Mauråsen

I regulering av investeringsbudsjettet for 2018 er Salg av Mauråsen tatt ut.

Salg av Mauråsen er derfor lagt inn med kr.8.000.000 i 2019. Dersom dette ikke blir gjennomført må en foreta en endring i investeringsbudsjett 2019.

Tomtesalg

Budsjettert med kr.3.500.000 i 2019, kr.2.500.000 i 2020-2021 og kr.2.000.000 i 2022.

Kommunestyrets vedtak: Tomtesalg økes med kr 200.000 i 2022

Refusjon momskomp investeringer

Er beregnet ut i fra investeringene som er foreslått. Det gjøres oppmerksom på at blant annet investeringer i vann, kloakk og renseanlegg ikke gir refusjon, men direkte fradrag. Endringer i investeringsbudsjettet kan også få virkning på dette beløpet.

Ut i fra rådmannens forslag til investeringsbudsjett gir det følgende inntekter:

2019; kr.2.528.000

2020; kr. 210.000

2021; kr. 420.000

2022; kr. 972.000

Behov for lånefinansiering

Ut i fra rådmannens forslag til investeringsbudsjett, blir behov for følgende låneopptak:

2019; kr.40.446.000

2020; kr. 4.490.000

2021; kr. 180.000

2022; kr. 3.808.000

Det gjøres oppmerksom på at dersom en foreslår økninger i investeringsbudsjettet uten tilsvarende reduksjon, vil lånebehovet øke, og også påvirke driftsbudsjettet med økte rente- og avdragsutgifter.